Ազգ
Azg armenian daily
11 ԱՊՐԻԼ 1998 ՇԱԲԱԹ # 62 (1565)

Դումայի մերժումից հետո Ելցինը կրկին առաջադրեց Կիրիենկոյի թեկնածությունը

ՄՈՍԿՎԱ, 10 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինն այսօր դարձյալ առաջադրել է Սերգեյ Կիրիենկոյի թեկնածությունը Պետդումայի կրկնական քննարկման համար։ Ինչպես լրագրողներին հայտարարել է պետության ղեկավարի մամլո քարտուղար Սերգեյ Յաստրժեմբսկին, Պետդումայի կողմից կառավարության նախագահի թեկնածությունը մերժելու առնչությամբ, Ռուսաստանի նախագահն արդեն նամակ է հղել պատգամավորներին, որում ասված է.

«Պետական դումային խնդրում եմ, հաշվի առնելով Սահմանադրության 111-րդ հոդվածի երրորդ մասի պահանջները, քննարկել Կիրիենկոյի թեկնածությունը եւ համաձայնություն տալ Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության նախագահի պաշտոնում նրա նշանակմանը»։

111-րդ հոդվածը Դումային մեկ շաբաթ է տրամադրում խորհրդածությունների համար։ Մեկ շաբաթ տրվում է նաեւ նախագահին թեկնածության կրկնական առաջադրման համար։ Սակայն Բորիս Ելցինը չի սպասել եւ կատարել է իր խոստումը՝ «մեկ ժամ հետո» դարձյալ առաջադրել Կիրիենկոյի թեկնածությունը, երբ մերժի ստորին պալատը։

ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Արմեն Դարբինյանը՝ ՀՀ նոր վարչապետ

Իսկ ջահելությունը «թերություն» է, որն անպայման ի չիք է դառնում տարիների ընթացքում

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ
ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից
«Ազգի» համար

Հայաստանի կառավարության ամենաերիտասարդ անդամը երեկ դարձավ հանրապետության վարչապետ։ Ինչպես եւ սպասվում էր, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն իր առաջին հրամանագրով ՀՀ վարչապետ նշանակեց 33-ամյա Արմեն Դարբինյանին, որը զբաղեցնում էր ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի պաշտոնը։ Նրան հանձնարարված է 10-օրյա ժամկետում առաջարկություններ ներկայացնել նոր կաբինետի կազմի վերաբերյալ։ Սպասվում է, որ կառավարությունն իր գործունեության ծրագիրը կներկայացնի խորհրդարան ապրիլի վերջին եռօրյային։

Արմեն Ռազմիկի Դարբինյանը ծնվել է 1965 թվականի հունվարի 23-ին Լենինական քաղաքում, ծառայողի ընտանիքում։ 1981 թվականին գերազանցությամբ ավարտել է Երեւանի Տ. Շեւչենկոյի անվան միջնակարգ դպրոցը, որի անվանի շրջանավարտներից է նաեւ ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպան Ռուբեն Շուգարյանը։ 1986 թվականին գերազանցությամբ ավարտել է Մոսկվայի Մ. Լոմոնոսովի անվան պետական համալսարանի տնտեսագիտական ֆակուլտետը տնտեսագետ-կիբեռնետիկ մասնագիտությամբ։ 1989 թ. նույն համալսարանի ասպիրանտուրան։ Տնտեսագիտության թեկնածու է 1989 թվականից։

1989-92 թթ. աշխատել է Մոսկվայում Հայաստանի նախարարների խորհրդի մշտական ներկայացուցչությունում սկզբից որպես տնտեսագիտական բաժնի առաջատար մասնագետ, այնուհետեւ՝ 1991 թ. [illegible] բաժնի պետ։ Խ. Միության տրոհումից հետո եղել է ՀՀ լիազոր ներկայացուցիչը ԽՍՀՄ արտաքին պարտքի եւ ԽՍՀՄ արտաքին տնտեսական բանկի պարտքի կարգավորման հարցերով միջպետական հանձնաժողովում եւ ՀՀ ներկայացուցիչը Փարիզյան եւ Լոնդոնյան ակումբների վարկատուների հետ բանակցություններում։

1992 թվականին վերադառնում է Երեւան եւ նշանակվում արտաքին առեւտրի Հայկական հանրապետական տնտհաշվարկային միավորման Արմենինտորգի գլխավոր տնօրեն։ 1994 թվականի հունվարի 12-ից ՀՀ Գերագույն խորհրդի որոշմամբ նշանակվել է հանրապետության Կենտրոնական բանկի նախագահի առաջին տեղակալ։ 1996 թ. սեպտեմբերին, ՀՀ ԿԲ-ի մասին օրենքի ընդունումից հետո դարձավ ՀՀ ԿԲ-ի միակ փոխնախագահը։ 1997 թ. մայիսի 19-ից հունիսի 10-ը հանդիսացել է Հայաստանի ֆինանսների նախարար, իսկ հունիսի 10-ին, տնտեսական բլոկի գերատեսչությունների վերակազմավորումից հետո, նշանակվել ՀՀ ֆինանսների ու էկոնոմիկայի նախարար։ Անցած ժամանակահատվածում, ինչպես նշել է նախագահ Ռ. Քոչարյանը, Ա. Դարբինյանին, իբրեւ արհեստավարժի հաջողվել է դինամիզմ հաղորդել նախարարության գործունեությանը։ 1996 թվականից ՀՀ նախագահին առընթեր բանկային համակարգի բարեփոխումների հանձնաժողովի, 1997 թ. նոյեմբերից ՀՀ հողային օրենսդրության բարեփոխումների հանձնաժողովի, անցյալ տարվա դեկտեմբերից ՀՀ նախագահին առընթեր գիտատեխնիկական քաղաքականության խորհրդի անդամ, ի պաշտոնե «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամ է։

Տես ► էջ 3

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐԱՆՔՆԵՐ

Բիլ Քլինթոնի ուղերձը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ ընդունեց Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Փիթեր Թոմսոնին, որ հանձնեց ԱՄՆ նախագահ Քլինթոնի շնորհավորական ուղերձը։

«Հարգելի պարոն նախագահ,

Ցանկանում եմ շնորհավորել Ձեզ Հայաստանի Հանրապետության նախագահ ընտրվելու կապակցությամբ։

Միացյալ Նահանգները կշարունակի սերտորեն աշխատել Հայաստանի հետ՝ խորացնելու մեր երկու երկրների միջեւ արդեն գոյություն ունեցող լայնածավալ հարաբերությունները։ Իմ երկիրը կշարունակի օժանդակել Հայաստանին՝ կառուցելու ազատ շուկայական, ժողովրդավարական երկիր։ Մենք ի գիտություն ենք ընդունում ԵԱՀԿ եզրակացությունը, որ վերջին ընտրությունները եւս մեկ քայլ էին դեպի հայկական գործող ժողովրդավարություն եւ կոչ ենք անում Ձեզ ամենայն լրջությամբ վերաբերվել ընտրական հետագա բարեփոխումների վերաբերյալ նրանց առաջարկություններին։

Մենք պատրաստ ենք Հայաստանի եւ նրա հարեւանների հետ համագործակցել կովկասյան տարածաշրջանում խաղաղության եւ բարեկեցության հաստատման համար։ Ընտրություններում Ձեր հաղթանակը հնարավորություն է տալիս կրկին թափ հաղորդել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության արագ լուծմանը։

Հաջորդ հազարամյակ մեր երկրների բեւակոխման շեմին ակնկալում եմ Ձեր եւ Ձեր կառավարության հետ համատեղ սերտ աշխատանք եւ հույսով եմ, որ մենք միասին Կովկասում կհասնենք խաղաղության, կայունության եւ բարեկեցության։

Անկեղծորեն
ՈՒԻԼՅԱՄ ՔԼԻՆԹՈՆ»

Ռոբերտ Քոչարյանին շնորհավորական ուղերձներ են հղել նաեւ Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը, Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն, Իսպանիայի թագավոր Խուան Կառլոսը, Լյուքսեմբուրգի մեծ դուքսը, Կոլեկտիվ անվտանգության խորհրդի անդամ, ԿԱԽ գլխավոր քարտուղար, դեսպան Վ. Զեմսկին, Գալուստ Գյուլբենկյան հիմնարկությունը։

ՀՀՇ-ն շնորհավորում է

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ապրիլի 10-ին Հայոց համազգային շարժման վարչությունը շնորհավորական ուղերձ է հղել Ռոբերտ Քոչարյանին ՀՀ նախագահ ընտրվելու կապակցությամբ։ Ուղերձում ասված է.

«Մեծարգո պարոն նախագահ

ՀՀՇ վարչությունը շնորհավորում է Ձեզ ՀՀ նախագահի պարտականությունները ստանձնելու կապակցությամբ։ Հույսով ենք, որ Դուք այս բարձր եւ պատասխանատու պաշտոնում կշարունակեք Ձեր հայրենանվեր գործունեությունը՝ ուղղված ՀՀ հետագա հզորացմանը, պահպանելով եւ ամրապնդելով վերջին 8 տարում արմատավորված ժողովրդավարության եւ ազատականության կայուն ավանդույթները։

ՀՀՇ-ն իր աջակցությունը կբերի պետականության ամրապնդման, ժողովրդավարական ինստիտուտների հետագա կայացման, մեր երկրի միջազգային վարկի բարձրացմանն ուղղված Ձեր բոլոր նախաձեռնություններին։

Մաղթում եմ Ձեզ քաջառողջություն, ի զորացումն մեր երկրի եւ ի բարօրություն մեր ժողովրդի»։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայաստանին խողովակներ պետք չե՞ն

10 ԱՊՐԻԼ, «ԵՐԵՎԱՆ»։ Չորրորդ օրն է, ինչ Սեւանի ափից «Հայգազ»-ին պատկանող 3 «Ուրալ» մեքենաներով Այրում կայարան են տեղափոխվում 4 տոննա կշռող գազատար խողովակներ։ Վարորդների վկայությամբ, յուրաքանչյուր մեքենա տեղափոխում է նման 5 խողովակ։ Նույն աղբյուրի համաձայն, ավտոմեքենաները պետք է 16 ուղերթ կատարեն, այսինքն՝ ընդհանուր առմամբ պետք է տեղափոխեն 240 տոննա խողովակ։ Ըստ վկայության, բեռի տերը երեւանցի մի գնդապետ է, որը հայտնվում է միայն այն դեպքերում, երբ պետավտոտեսուչները կանգնեցնում են շարասյունը։ Այնուհետեւ խողովակները Այրում կայարանից որպես մետաղի ջարդոն պետք է տեղափոխվեն արտասահման։ Մինչդեռ մեքենաներով հանրապետություն ապրանք ներկրողները հետզհետե ավելի մեծ քաշքշուկների են հանդիպում։

Ամերիկացիները կանչում են Անդրկովկասի երկրների ղեկավարներին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 10 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Վրաստանի արտաքին գործերի նախարարության տեղեկատվության համաձայն, ԱՄՆ-ի մի խումբ սենատորներ Անդրկովկասի երեք պետությունների ղեկավարներին առաջարկել են հանդիպել Վաշինգտոնում, որտեղ ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի հովանու ներքո, հնարավոր է, տեղի ունենա միջազգային խորհրդաժողով՝ նվիրված Կովկասի հիմնախնդիրներին, հաղորդում է «Ռեզոնանսի» թերթը։

Յըլմազն առաջարկում է հետաքննել Չիլլերի բոլոր գործարքները

10 ԱՊՐԻԼ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Թուրքիայի խորհրդարանը եկող շաբաթ քննարկելու է Մեսութ Յըլմազի կառավարության առաջարկը՝ հետաքննություն սկսել նախկին վարչապետ Թանսու Չիլլերի անձնական ունեցվածքի հարցով։ Հետաքննության նպատակն է ուսումնասիրել Չիլլերի եւ նրա բիզնեսմեն ամուսնու բոլոր գործարքները, որոնք կնքվել են Չիլլերի վարչապետության օրոք, 1993-96 թվականներին։ Չիլլերն ու նրա ամուսինը հերքում են իրենց դեմ հարուցվող բոլոր մեղադրանքները։ Քննարկումները խորհրդարանում կսկսվեն ապրիլի 14-ին, մահմեդական զոհակատարության տոնից (Ղուրբան բայրամի) հետո։

Մեծ Կովկասում գագաթ Ալիեւի անունով

ԲԱՔՈՒ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հավանություն է տվել Մեծ Կովկասի՝ Կուսարի շրջանում գտնվող գագաթներից մեկն ի պատիվ իրեն անվանելու լեռնագնացների նախաձեռնությանը։ Ինչպես հաղորդում է ANS-press գործակալությունը, ներկայումս կատարվում են լեռնարշավի նախապատրաստական աշխատանքները, որին մոտ յոթանասունհինգ մարդ պետք է մասնակցի։ Լեռնագնացությունը նախատեսվում է սկսել մայիսի 4-ին, իսկ արդեն մայիսի 10-ին լեռնագնացները մտադիր են բարձրանալ 3763 մետր բարձրություն ունեցող լեռնագագաթը եւ կոչել այն «Հեյդար զիրվեսի»։ Լեռնարշավը համընկնելու է ադրբեջանական պետության ղեկավարի 75-ամյակին։

Ակադեմիան ստեղծել է Հայոց ցեղասպանության 85-ամյակի կազմակերպման հանձնաժողով

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ 2000 թվականին Հայաստանում լայնորեն նշվելու է Հայոց ցեղասպանության 85-րդ տարեդարձը։ Այդ կապակցությամբ անցկացվելիք միջոցառումների մասին որոշում է կայացրել Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահությունը, ստեղծելով կազմակերպման հանձնաժողով՝ ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանի գլխավորությամբ։

Ակադեմիական շրջանակներում նախատեսվող արարողությունների շարքում կարեւորվելու է «Ցեղասպանության հարցեր» խորագրով միջազգային երրորդ գիտաժողովի հրավիրումը, որը տեղի կունենա 2000 թվականի ապրիլի 21-23-ը, ասաց հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ Լավրենտի Բարսեղյանը։ Երեք օրվա ընթացքում գիտաժողովի վեց բաժանմունքներում քննարկվելու են մի քանի տասնյակ զեկուցումներ։

Գիտաժողովին մասնակցելու համար արդեն այս տարվանից հրավերներ կպատրաստվեն արտասահմանյան շուրջ 30 երկրների գիտնականների համար, ծրագրվում է գիտական գրականության հրատարակում, նախատեսվում է մեկ տասնյակից ավելի մենագրությունների, ժողովածուների, գիտահանրամատչելի մատենաշարի լույս ընծայում։

Կազմակերպվելիք ցուցահանդեսների թվում է լինելու հայկական հարցի եւ Հայոց ցեղասպանության պատմության եւ պատմագրության հարցերին նվիրված ցուցահանդեսը, որը բացվելու է ակադեմիայում։ «Հայոց ողբերգությունը եւ հայ կերպարվեստը» թեմատիկ ցուցադրությամբ կներկայանա Հայաստանի ազգային պատկերասրահը, թեմատիկ ծրագիր կներկայացնի պատմության թանգարանը։

Այցելուներին նորովի կներկայանա Հայոց ցեղասպանության թանգարանը, ասաց Լ. Բարսեղյանը, որը գիտական այս կենտրոնի տնօրենն է։ Նախատեսվում է Ծիծեռնակաբերդում, թանգարանի հարեւանությամբ, երկու հեկտար տարածքի վրա ստեղծել Արեւմտյան Հայաստանի ժողովրդական արվեստի ու կենցաղի բացօթյա ցուցադրություն, որտեղ ներկայացվելու են ցեղասպանության հետեւանքով արդեն գոյություն չունեցող Բաղեշի, Կարինի, Տիգրանակերտի, Խարբերդի, Սեբաստիայի, Վանի, Տրապիզոնի, Մուսա լեռան նահանգներում դեռեւս 18-19-րդ դարերում կառուցված բնակելի տները իրենց կահկարասիով, արտադրական կառույցներով, ընդհանուր թվով 12 շենք։ Այդ կառույցների պատրաստումը որպես դիպլոմային աշխատանք մտադրություն կա հանձնարարել Երեւանի ճարտարապետաշինարարական ինստիտուտի այս տարվա շրջանավարտներին։

Միջոցներ հայթայթելու դեպքում կնկարահանվի նաեւ ցեղասպանությանը նվիրված 8 կարճամետրաժ, փաստավավերագրական ֆիլմ։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

Վերջին ամիսների իրադարձությունները, որ, պայմանականորեն ասած, հաղթողների եւ պարտվողների բաժանեցին հայաստանյան քաղաքական ներկապնակի «ծիածանը» այս հանգրվանում ավարտվելով ՀՀ երկրորդ Նախագահի երդման արարողությամբ, հետաքրքիր իրողություններ արձանագրեցին ներքաղաքական ուժերի եւ գործիչների «պարտվելու մշակույթի» առումով:

Առաջին «պարտվողը» բազմիցս քննադատված ՀՀՇ-ն էր, որը, միանգամից ասենք, արժանապատվորեն

ՀԵՏԸՆՏՐԱԿԱՆ

Պարտության փորձությունը՝ քաղաքական պրագմատիզմի ցուցանիշ

«վերապրեց» իր առաջին ջախջախիչ պարտությունը (փոքր պարտություններ մինչ այդ էլ, անշուշտ, եղել էին): Նույնը կարելի է ասել ՀՀՇ եթե ոչ «գործադիր», ապա պատվավոր նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի մասին, որը, «իշխանության հայտնի մարմինների» եւ «պատերազմի կուսակցության իշխանության գալու» հայտնի, թեւավորների շարքը դասված ասույթները չհաշված, նույնպես հպարտ արժանապատվությամբ ընդունեց հրաժարականի հրամայականը եւ նոր նախագահի ընտրության ամբողջ ընթացքում որեւէ ցավագին ժեստով չմատնեց «հոգու խռովքը»: Նախկին նախագահն ընդունեց նաեւ իր հաջորդի երդման արարողությանը մասնակցելու հրավերը եւ շնորհավորեց [illegible] նախագահին. [illegible] հետո հաղթելու լուրջ ակնկալիքներ ունեցող նախագահի թեկնածունե-

րից պարտության փորձությանը դիմացավ կոմկուսի առաջնորդ Սերգեյ Բադալյանը, որի նախընտրական պահվածքը որոշակիորեն մտահոգիչ էր այն առումով, որ ներծծված էր արդար ընտրություններում անպայմանորեն հաղթելու համոզմունքով (վերջինս մի փոքր սասանվեց Կարեն Դեմիրճյանի թեկնածության առաջադրման փաստից): Կոմկուսի առաջին քարտուղարը ոչ միայն արիաբար ընդունեց երկրորդ փուլից դուրս մնալու իրողությունը, այլեւ քաջություն ունեցավ քվեարկելու իր նախկին մրցակիցներից

մեկի, ամենայն հավանականությամբ, Ռոբերտ Քոչարյանի օգտին եւ, երդման արարողությանը ներկա գտնվելով, ապացուցեց, որ չարացած չէ սեփական անհաջողությունից:

Նույնը չի կարելի ասել, ցավոք, հաղթելու ցցուն հավակնություններով ընտրարշավին մասնակցող մյուս երկու թեկնածուների՝ Վազգեն Մանուկյանի եւ Կարեն Դեմիրճյանի մասին: ԱԺՄ նախագահն այդպես էլ ուշքի չեկավ սեփական ընտրազանգվածի վերաբերյալ ուռճացված պատկերացումների եւ առաջին փուլում արձանագրված համեստ արդյունքի հսկայական տարբերության պատճառած «ցնցակաթվածից» եւ առ այսօր համոզված է, որ իր պարտությունը բացառապես կեղ-ծիքների հետեւանք է: Քաղաքական [illegible] «խաղի [illegible] կանոնությունը», բնականաբար, թույլ չտվեց ընդդիմության երբեմնի

միասնական թեկնածուին իր ներկայությամբ «պատվելու» հանրապետության երկրորդ նախագահի երդման արարողությունը, որին ներկա էին «նախկիններից» շատերը՝ Հրանտ Բագրատյանը, Վանո Սիրադեղյանը, Բաբկեն Արարքցյանը եւ ուրիշներ:

Վազգեն Մանուկյանի մերժողական կեցվածքը, սակայն, կանխատեսելի էր, մինչդեռ երկրորդ փուլում պարտված Կարեն Դեմիրճյանը, թվում էր, առաջին փուլի նախընտրական շրջանում դրսեւորած լայնախոհության տրամաբանությամբ

պետք է ուժ գտներ հաղթահարելու դառնությունը եւ շնորհավորեր իր մրցակցին: Սակայն, պարտության փորձությունը թերեւս սրբագրում է քաղաքական գործիչների դիմագիծը, եւ մեծահոգությունն, այնուամենայնիվ, տեղի է տալիս մարդկային հասկանալի, բայց քաղաքականության դաշտում կայուն տեղ գրավելու հայտ ներկայացրած անձանց անհարիր թուլությունների առջեւ...

Հ. Գ. Քանի որ «Ազգում» լուրեր էին տպվում, թե Վազգեն Մանուկյանը մասնակցել է նախագահի երդման արարողությանը, սխալված չլինելու համար սույն «վարկածը» փորձեցինք ճշտել ԱԺՄ գրասենյակից: Սակայն մեր հեռախոսային հետաքննությունը հաջողություն չունեցավ: Որքան էլ զարմանալի է ԱԺՄ-ում չգիտեին իրենց լիդերը ապրիլի 9-ին ներկայացե՞լ, թե՞ չի ներկայացել օպերային թատրոնի դահլիճ:

ԼԻԼԻԹ ՊԱՐՍԱՅԱՆ

ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Ալեքսան Հարությունյանը՝ ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար

Նա ունի լրագրողի ուշիմություն եւ դիվանագետի շրջահայացություն

Ռոբերտ Քոչարյանի ամենամտերիմ ու հավատարիմ աշխատակիցներից մեկը՝ Ալեքսան Հարությունյանը երեկ դարձավ Հայաստանի Հանրապետության նախագահի աշխատակազմի ղեկավար: Ապրիլի 10-ին ՀՀ Նախագահը ստորագրեց հրամանագիր այդ նշանակման մասին: Ալ. Հարությունյանը հանրապետության ամենաազդեցիկ մարդկանցից մեկն է, եւ այդ հատկանիշը գալիս է ոչ այնքան նրա վարած պաշտոններից, որքան մարդկանց հետ խոսելու ու լեզու գտնելու, հիմնահարցերին ու փաստաթղթերին խորամուխ լինելու կարողության, լրագրողի ուշիմության ու դիվանագետի շրջահայացության շնորհիվ: Նշանակալի է, որ այս ամենը նա ձեռք է բերել, անցյալում չունենալով կուսակցական կամ կոմերիտական աշխատանքի որեւէ փորձ:

Ալեքսան Մաքսիմի Հարությունյանը ծնվել է 1965 թ. հուլիսի 10-ին ԼՂԻՄ Մարտունու շրջանի Գիշի գյուղում, ծառայողի ընտանիքում: Ավարտել է Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը սփյուռքահայ գրականության մասնագիտացմամբ (1989 թ.) եւ ասպիրանտուրան (1992 թ.):

Մանկությունն անց է կացրել հայրենի գյուղում՝ տատի ու պապի օջախում, 1972 թ. տեղափոխվել է Երեւան, ծնողների մոտ: 1983-85 թթ. ծառայել է խորհրդային բանակում: 1991-92 թթ. եղել է «Հայլուր» լրատվական հեռուստածրագրի տնօրենը: Հեռուստադիտողը կհիշի այդ ծրագիրը, որը հայկական հեռուստատեսությունում ոչ պետական եւ ոչ պաշտոնական լրատվության առաջին ծիծեռնակն էր եւ որը փակվեց 1992 թ. ամանորյա հեռուստահաղորդման պատճառով, ուր կատակով ներկայացվել էր ԳԿՉՊ-ի «հայկական տարբերակը»: Թեեւ այդ հաղորդումը որակվեց որպես քաղաքական սխալ եւ դատապարտվեց իշխանությունների կողմից, 10 ամիս անց Ալ. Հարությունյանը նշանակվեց ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ, այդ պաշտոնում աշխատելով մինչեւ 1993 թ.: 1993 թ. հունիսին նա ուղարկվում է դիվանագիտական աշխատանքի եւ դառնում Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպանության երկրորդ, ապա առաջին քարտուղար: Այն ժամանակվա՝ Փարիզում ՀՀ ժամանակավոր հավատարմատար Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի հետ նա փաստորեն դրեց դեսպանատան հիմքերը, հաստատեց բազմաքանակ կապեր Ֆրանսիայի ամենատարբեր շրջանակներում՝ սկսած Ելիսեյան պալատից ու ԱԳՆ-ից մինչեւ այդ երկրի մշակութային գործիչներն ու... անվանի խոհարարները: 1995 թ. սեպտեմբերին Ալ. Հարությունյանը նշանակվում է Հայաստանում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության մշտական ներկայացուցիչ: Որոշ տվյալներով, այդ ժամանակաշրջանում ԼՂՀ նախագահի չհրապարակված հրամանագրերով նրան շնորհվել է սկզբից դեսպանորդի, իսկ այնուհետեւ՝ դեսպանի դիվանագիտական աստիճան: 1997 թ. հունիսից նա ՀՀ վարչապետի խորհրդականն էր ու նրա վրա դրված էին վարչապետի աշխատակազմի ղեկավարի պարտականությունները: Անցյալ տարվա վերջին, երբ փոփոխվեց հանրապետության կառավարության կառուցվածքը եւ վարչապետի աշխատակազմը դուրս բերվեց կառավարության աշխատակազմի ենթակայությունից, Ալ. Հարությունյանը ստանձնեց կառավարության նախագահի աշխատակազմի ղեկավարությունը: Այդ պաշտոնում նրա հաջողված գործերից էր ՀՀ վարչապետի՝ Ֆրանսիա պաշտոնական այցի կազմակերպումն ու անցկացումը՝ գերհագեցված ծրագրով ու ձեռք բերված կարեւոր պայմանավորվածություններով:

Այս ամենին ավելացնենք, որ Ալ. Հարությունյանն ամուսնացած է: Կինը՝ Նանան նկարիչ է, հայ անվանի մուլտիպլիկատորներ Սահակյանցների դուստրը: Որդին՝ Դանիելը, 3 տարեկան է: Ալ. Հարությունյանի գրչին է պատկանում «Բրուտի ագարակ» պատմվածքների ժողովածուն, որը լույս է տեսել անցյալ տարի Երեւանում եւ արժանացել գրական շրջանակների դրվատանքին:

ՀՀ նախագահի աշխատակազմը ստեղծվել է 1991 թ. հոկտեմբերին, հանրապետության նախագահի առաջին ընտրություններից հետո: Աշխատակազմի առաջին ղեկավարը Շահեն Կարամանուկյանն էր, որն այդտեղ աշխատել է մինչեւ 1997 թ. հունիսը, երբ նշանակվել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար, օպերատիվ հարցերով նախարար, այսինքն՝ կառավարության թիվ 2 անձնավորությունը:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

Բարեկամական խորհուրդ ուրբաթախոս շաբաթաթերթերին

Այնպես է ստացվել, որ քաղաքական ուղղվածություն ունեցող երեւանյան շաբաթաթերթի մեծ մասը՝ «Իրավունք», «Շրջան», «Հայկական ժամանակ», «Հայք», «Երկրապահ» եւ այլք, բացառությամբ «Այժմի», խոսքերը մեկ արած, լույս են տեսնում ուրբաթ օրը՝ անհարմարություն ու նույնիսկ շփոթություն առաջացնելով այդ թերթերը գնելու եւ կարդալու ցանկություն եւ հնարավորություն ունեցող ընթերցողի համար, որը, թերթ կարդալուց բացի, այլ գործեր էլ ունի անելու: Այդօրինակ համերաշխությունից տուժում է ոչ միայն ընթերցողը, այլեւ թերթը. ընթերցողը ոչ թե կարդում, այլ աչքի է անցկացնում լրագիրը, եւ վերջինիս ասելիքը մի տեսակ կորչում է տեղեկատվական «լիության» մեջ, քանզի շատ բան դուրս է մնում ընթերցողի ուշադրության դաշտից: Այստեղից՝ բարեկամական խորհուրդ շաբաթաթերթերին (ավելի շուտ, խմբագրատներին), «ուրբաթախոսությամբ» հրապուրվելու, այսինքն, շաբաթավերջին ընթերցողին «գրոհելու» փոխարեն բազմազանության կարգով կրպակներում երեւալ տարբեր օրեր: Օրինակ՝ շաբաթվա կեսին՝ թեթեւացնելով աշխատանքային ծանրաբեռնվածության «պիկը», շաբաթ օրը՝ ամփոփելով անցած շաբաթվա իրադարձությունները կամ, ասենք, երեքշաբթի՝ բացելով «թերթային շաբաթը», տարբերակները սահմանափակ են, բայց ընտրելու հնարավորություն, այնուամենայնիվ, կա:

Հուսով ենք, խորհուրդներ տալու եւ «թերթակիցների» ներքին գործերին միջամտելու համարձակությունը վիրավորական չի թվա թերթերի խմբագիրներին, քանզի լավագույն ցանկություններով եւ մամուլ-հասարակություն ընդհանուր շահով է թելադրված:

Լ. Պ.

Թուրքահայոց պատրիարքի ընտրությունը՝ մայիսի սկզբին

Ինչպես տեղեկացրել ենք նախապես, թուրքահայոց վախճանյալ պատրիարք Գարեգին արք. Գազանճյանի հաջորդի ընտրության համար կազմվելու էր պատրիարքական ընտրության կարգադիր հանձնախումբ: Փարիզի «Յառաջ»-ից տեղեկանում ենք, որ համայնքային 45 ներկայացուցիչների կողմից արդեն իսկ ընտրվել է 17 հոգուց բաղկացած այդ մարմինը, որի նախագահն է ամենից շատ (38) ձայն ստացած Փիլո Աթանը: Ավելին, պատրիարքության կրոնական ժողովն էլ նշանակել է իր 3 ներկայացուցիչներին, որոնք համալրելու են այդ մարմինը: Վերջինս, ըստ «Յառաջ»-ի, պատրիարքի ընտրության համար թվական է նախատեսում մայիսի 3-ը՝ կիրակի օրը:

Մեր կողմից ավելացնենք, որ պատրիարքական աթոռի գլխավոր թեկնածուներ համարվում են Մեսրոպ արք. Մութաֆյանը եւ Շահան արք. Սվաճյանը: Սակայն դատելով Պոլսի հայկական թերթերում Մեսրոպ Սրբազանի ինքնավստահ արտահայտություններից, եւ, ավելին, գրեթե «պատրիարքական» նրա պահվածքից, պատրիարքական աթոռի ապագա տերը հավանաբար կլինի նա:

Ֆադեյ Սարգսյան. Հարկավոր է հրաժարվել գիտության մնացորդային ֆինանսավորման սկզբունքից

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Գիտության զարգացման համար անհրաժեշտ բարեփոխումները դարձան Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի՝ ապրիլի 8-10-ը կայացած տարեկան ընդհանուր ժողովի քննարկման հիմնական թեման: Հատուկ ուշադրություն դարձվեց գիտության ֆինանսավորման խնդրին:

ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանի կարծիքով, անհրաժեշտ է հրաժարվել բյուջետային քաղաքականության շրջանակում գիտության մնացորդային ֆինանսավորման սկզբունքից, երբ տարեկան բյուջեն գիտության համար կազմում է պետբյուջեի ծախսային մասի ընդամենը 1,3 տոկոսը: Ըստ նրա, ֆինանսավորման հիմնական ձեւը պետք է լինի ոչ թե թեմատիկ, այլ բազային ֆինանսավորումը: Վերջինս, ըստ ՀՀ ԳԱԱ նախագահի, 1998 թ. փուլում պետք է կազմի գիտության ֆինանսավորման ամբողջ ծավալի 25 տոկոսը, իսկ 2001 թ. հասնի 75 տոկոսի:

Այս կարծիքը պաշտպանեցին բոլոր ելույթ ունեցողները, նշելով, որ հենց բազային ֆինանսավորումը կկարողանա ապահովել հիմնարար հետազոտությունների եւ որոնողական ծրագրերի կատարումը:

1997 թ. ՀՀ ԳԱԱ գիտական եւ գիտակազմակերպական գործունեության հիմնական արդյունքները ներկայացվեցին ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս-քարտուղար Վլադիմիր Բարխուդարյանի հաշվետու զեկուցման մեջ: Նա հատուկ ուշադրություն դարձրեց ասպիրանտուրայի՝ որպես գիտական կադրերի պատրաստման եւ նորացման հաստատության, խնդրին: Նշվեց պետպատվերով ասպիրանտական տեղերը 200-250 տեղով ավելացնելու անհրաժեշտությունը:

Քննարկված հարցերի շարքում առաջադրվեց նաեւ համապատասխան պետական կառույցների կողմից գիտական քաղաքականությունը սահմանելու եւ վարելու խնդիրը: Առանձնակի ուշադրություն դարձվեց նրան, որպեսզի ՀՀ ԳԱԱ-ն գիտական քաղաքականության հարցում հաշվետու լինի ՀՀ կառավարությանը, այլ ոչ թե կրթության եւ գիտության նախարարությանը, որը ներկայումս իրականացնում է այդ քաղաքականությունը:

Ընդգծվեց նաեւ համապատասխան օրենսդրական դաշտի, որն ընդունակ լիներ կարգավորել բազմաթիվ հարցեր եւ, մասնավորապես, հարկային ու վարկային քաղաքականությունը գիտության բնագավառում, պակասը: Այդ կապակցությամբ ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Խոսրով Հարությունյանը իր ելույթում նշեց, որ անհրաժեշտ է շուտ կարգով ընդունել Գիտության մասին օրենքը: Նա նաեւ ուշադրություն դարձրեց Հայաստանի նորընտիր նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ծրագրին, որում երկրի տնտեսության եւ արդյունաբերության զարգացման գործում մեծ նշանակություն է տրված գիտությանը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է [illegible]
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
ընթացիկ

ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Արմեն Դարբինյանը՝ ՀՀ նոր վարչապետ

Սկիզբը էջ 1

Հայաստանին եվրոպական միության կողմից տրամադրվող տեխնիկական օգնության «ՏԱՍԻՍ» ծրագրի ազգային համակարգողն է։ Ղեկավարում է ՀՀ սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի խորհուրդը։

Դառնալով ՀՀ վարչապետ, ի պաշտոնե գլխավորեց Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունները համակարգող (կազմավորվել է 1997 թ. մայիսի 5-ին) եւ ներդրումների խթանման եւ պաշտպանության (կազմավորվել է անցյալ տարվա նոյեմբերի 25-ին) պետական խորհուրդները։

Այս տարվա հունվարին Արմեն Դարբինյանը հայաստանցի լրագրողների կողմից ճանաչվել է «1997 թ. տարվա երիտասարդ»։ Այդ տիտղոսը նրան շնորհվեց «Տարվա լավագույն երիտասարդ» անվանաբանով Հայաստանի, Վրաստանի ու Ադրբեջանի լրագրողների շրջանում «Նովոյե վրեմյա» երեւանյան թերթի «Նովոյե պոկոլենիե» անդրկովկասյան երիտասարդական հավելվածի կողմից անցկացրած հարցման արդյունքներով, որի նպատակն էր պարզել 35-ամյակը չբոլորած այն գործչին, որն ամենախոր հետքն է թողել հասարակական գիտակցության մեջ եւ ամենալայն ժողովրդականություն է վայելում իր երկրում։

Արմեն Դարբինյանն ամուսնացած է, տիկնոջ անունն է Արմինե։ Դուստրը՝ Ալիսան 4 տարեկան է։

Վարչապետի հայրը՝ Ռազմիկ Դարբինյանը, ծնունդով գյումրեցի է, ավարտել է Մոսկվայի Գ. Պլեխանովի անվան ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտը։ Երկար տարիներ աշխատել է հասարակական սննդի համակարգում, խոհարարի աշակերտից հասել ղեկավար պաշտոնների։ Երեւանի «Կարնասուն» ֆիրմային խանութի հիմնադիրներից է. 1986 թվականից Երեւանի մսի կոմբինատի տնօրենն է։ Վարչապետի մայրը՝ տիկին Ալիսան, բժշկուհի է։

Հասած իր երիտասարդ տարիքին Արմեն Դարբինյանին չհաջողվեց գերազանցել երբեմնի ռեկորդը. 1937 թվականին Արամ Փիրուզյանը նշանակվել էր Խ. Հայաստանի վարչապետ (ավելի ճիշտ՝ ՀԽՍՀ ժողկոմխորհի նախագահ), երբ ընդամենը 30 տարեկան էր։ Այսօրվա մեր վարչապետի հետ նույն տարիքային կատեգորիայում են Հրանտ Բագրատյանը, որը 33 տարեկան հասակում, 1991 թ. սեպտեմբերի 26-ից նոյեմբերի 22-ը, կատարել է ՀՀ նախարարների խորհրդի նախագահի պարտականությունները Վազգեն Մանուկյանի հրաժարականից հետո, երկու տարի անց, 35 տարեկան հասակում, կրկին եղել վարչապետի պաշտոնակատար (1993 թ. փետրվարի 2-12-ը), իսկ հետո, փետրվարի 12-ին, նշանակվել լիիրավ վարչապետ։ Առաջին հանրապետության վարչապետ Սիմոն Վրացյանը (1920 թ. նոյեմբեր-դեկտեմբեր) եւ Խ. Հայաստանի ժողկոմխորհի նախագահներ Սարգիս Լուկաշինը (Սրապիոնյանը) (1922-25 թթ.) եւ Աղասի Սարգսյանը (1943-47 թթ.) այդ պաշտոնը ստանձնել են 38 տարեկան հասակում։ Վերջապես, Անտոն Քոչինյանը 1952 թ. դարձավ Հայկական ԽՍՀ նախարարների խորհրդի նախագահ, երբ 39 տարեկան էր։ Դժնդակ 1937 թ. ՀԽՍՀ վարչապետ պիտի դառնար 37-ամյա Մուշեղ Դանիելյանը, արդեն երաշխավորվել էր այդ նշանակման համար, սակայն կուլ գնաց ստալինյան բռնատիրության մսաղացին։

Արմեն Դարբինյանը ծնունդով գյումրեցի Հայաստանի երկրորդ վարչապետն է՝ Վազգեն Մանուկյանից հետո։ Եթե խոսենք 1918 թ. ի վեր Հայաստանի առաջին դեմքերի ծագման մասին, ապա այստեղ առջեւում են երեւանցիները, ղարաբաղցիները եւ վիրահայերը՝ 7-ական ներկայացուցիչներով։

Սկսած առաջին հանրապետությունից Արմեն Դարբինյանը Հայաստանի 24-րդ վարչապետն է, եթե հաշվի առնենք նաեւ ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանի վարչապետի 8-ամսյա պաշտոնակատարությունը 1992-93 թթ. Երրորդ հանրապետությունում նա 7-րդն ու ամենաերիտասարդն է։ Այստեղ են ասում, որ ջահելությունը մի թերություն է, որն ան[illegible] ընթացքում։ Հիշենք, որ, օրինակ, Ֆրանսիայի ապագա նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը նախարար է եղել 30 տարեկանում, Լորան Ֆաբիուսը նախարար է դարձել 34, իսկ վարչապետ՝ 35 տարեկանում, Վալերի Ժիսկար դ'Էստենը կառավարության կազմ է մտել 32, իսկ Ժակ Շիրակը՝ 36 տարեկան հասակում...

Մեծարգո նախագահ, հերթը ձերն է

Բազմիցս համոզվել եմ, որ տրամաբանորեն սխալվելը գերադասելի է անտրամաբանորեն ճիշտ լինելուց։ Այդ իսկ պատճառով ընտրությունս կատարել եմ ելնելով փաստերի տրամաբանությունից։ Այսօր արդեն ընտրված է հանրապետության նախագահը։ Մեզանից յուրաքանչյուրը շարունակում է իրեն ճիշտ համարել, անկախ նրանից, թե որ թեկնածուին եւ ինչ նկատառումներով է ձայն տվել։ Եթե մեր ընտրությունը պայմանավորված չի եղել ծննդավայրով կամ տարիքով, նշանակում է գոնե ի սկզբանե սխալ ճանապարհով չենք գնացել։ Չէ որ տարիքը փորձառության չափանիշ չէ, ոչ էլ երիտասարդությունը՝ կարողության։ Ամեն ինչ կախված է թեկնածուի եւ ընտրողի մարդկային, քաղաքացիական, ազգային որակից ու պատվածից, նրանց խղճերից ու ակնկալիքներից։ Դարեր շարունակ զրկված լինելով պետությունից, իշխանության պակաս երբեւէ չենք ունեցել։ Լինի դա շահի, սուլթանի, ցարի, բոլշեւիկների, թե ՀՀՇ-ի։ Իբրեւ կանոն դրանք եղել են ուժի իշխանություն, օտարված ու իրավազուրկ ազգաբնակչությունից մշտապես անջրպետված, հաճախ հղփացած խմբերի կամ խմբակների իշխանություն։ Բնակչության ճնշող մեծամասնության եւ իշխող տարրերի շահերը ոչ միայն չեն համընկել, այլեւ հաճախ հակադրվել են։ Նման պարագայում պետության մասին խոսելն ավելորդ է, քանզի պետությունը նախ եւ առաջ ենթադրում է իրավահավասարություն եւ իրավունքի գերակայություն։ Այսինքն պետությունն ինքնին բավական է։ Պատմությունն այսօր մեզ պետություն ստեղծելու բացառիկ հնարավորություն է ընձեռել։ Առաջին հերթին մեզանից է կախված, թե ինչպիսին կլինի։ Ցանկացած թեկնածուի հաղթանակի պարագայում բնակչության մի ստվար հատված դժգոհ էր մնալու։ Անգամ Քրիստոսը, որի միակ շահը մեր փրկությունն էր, հակառակորդների պակաս չուներ, ու մնաց մահկանացու։

Նախընտրական եռուզեռը հետեւում է։ Նախագահն ընտրվել է եւ արդեն երդվել։ Թե ժողովրդի որ մասն է սխալվել, կերեւա հետագայում։ Իսկ հիմա ժամանակն է վերջ դնել ասեկոսեներին։ Դրանցով հասարակությանը գրգռելու փոխարեն արդարության ու ժողովրդավարության ջատագովները պետք է որ փաստերի առկայության պարագայում ապավինեին իրավապահ մարմիններին։ Իհարկե, վերջիններիս կատարելությամբ հպարտանալու առիթ չենք ունեցել, սակայն հազիվ թե դրսի ատյաններին դիմողները կարողանան մեզ համոզել, որ դրանք ավելի արդար են կամ պակաս կողմնակալ։ Մենք եւ միայն մենք պետք է մաքրենք մեր ախոռները։ Մենք պետք է կառուցենք մեր տունը, շենացնենք մեր երկիրը։ Մենք արեցինք առաջին քայլը։ Հերթը նախագահինն է։ Դառնալ իրոք ազգընտիր, արդարացնելով «կողմերի» եւ «դեմերի» վստահությունը, թե պահպանել մեր գոյության անբաժան մասը դարձած տարբերակը՝ նախագահը [illegible] մի կողմում, ժողովուրդը՝ մյուս, միմյանցից խռով կամ անտեղյակ։

Այնպես որ, մեծարգո նախագահ, այժմ ընտրությունը ձերն է։ Ձեր քայլերից է կախված ձեր եւ մեր ապագան, եթե հավասարիմ մնաք ձեր երդմանը, չեք սխալվի։

[illegible]

ՔՆՆԱԽՈՒՅԶ

Տեխնոկրատ վարչապետ՝ երիտասարդ եւ առանց քաղաքական հենարանների

Արմեն Դարբինյանի վարչապետ նշանակվելը մեկնաբանվում է գլխավորապես Ռոբերտ Քոչարյանի ներքին քաղաքականության նորարարության հանգամանքով եւ ուղեգրված գծի տրամաբանական հետեւանքն է։ Սա ենթադրում է հստակ ծրագիր, քանզի հակառակ դեպքում նման նշանակումը դժվար է բացատրել։ Բանն այն է, որ մեր հասարակական գիտակցության մեջ ամրագրված է մի բան, որ վարչապետը պետք է լինի հայտնի եւ փորձառու (ընդ որում, հասկացության ժամանակագրական առումով) անձնավորություն, որն ունի մեծ հնարավորություններ, տիրապետում է շատ լծակների եւ ճանաչված է հանրապետության ողջ տարածքում։ Արմեն Դարբինյանը կենսագրությամբ եւ կերպարով չի համապատասխանում հայաստանցու գիտակցության մեջ ամրագրված վարչապետի ավանդական պատկերին։ Նա ոչ շատ հայտնի մեկն է եւ ոչ էլ մեծ հնարավորությունների տեր մարդ։ Համենայն դեպս, նա ընկալվում է հենց այդպես։ Այս առումով հատկանշական է, որ ժամանակին նման նշանակման 2 փորձ արվել է նաեւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վարչապետության հրավիրելով Հրանտ Բագրատյանին եւ Արմեն Սարգսյանին։ Սակայն երեւի թե այն ժամանակների ներքաղաքական հողը այնքան էլ պարարտ չէր նման նորարարության համար։

Ներկայումս [illegible] այլ է։ Փորձ է արվում մշակել նոր ծրագրեր եւ շատ բան սկսել զրոյից։ Այսօր հնարավոր է ստեղծել նոր հիմքեր եւ ընդ որում այնպես, որ հետագայում ոչ մի վիժում չլինի։ Լոկ այս համատեքստում է ընկալվում Արմեն Դարբինյանի վարչապետությունը։ Նա դեռ չի հասցրել վարկաբեկվել, ինչպես շատ ուրիշ նախարարներ։ Իսկ Գագիկ Մարտիրոսյանին ժողովուրդը ճանաչում է որպես «լույսի մարդու», ուստի եւ նրա նշանակումն արդեն իսկ վտանգավոր կլիներ հենց Ռոբերտ Քոչարյանի, ուստի եւ Լեռնային Ղարաբաղի համար։ Հայաստանում այնպես է ստացվել, որ չնչին բացառությամբ գրեթե յուրաքանչյուր հին պաշտոնյա վարկաբեկված է հասարակական գիտակցության մեջ։ Նաեւ սրանով է բացատրվում, որ Ռոբերտ Քոչարյանին անհրաժեշտ է նոր եւ երիտասարդ թիմ, ոչ թե քաղաքական, այլ տեխնոկրատի բազայով։ Անկախ նախագահական ընտրությունների արդյունքներից (եւ նույնիսկ նրանց առկայության դեպքում) հանրապետության բնակչության մի շրջափելի տրամադրությունն այնպիսին է, որ ցանկացած «վարկաբեկված» նշանակում կվարկաբեկեր նախ եւ առաջ ՀՀ նախագահին։

Ուստի Ռոբերտ Քոչարյանն այժմ գտնվում է առնվազն երկակի հսկողության տակ. նախ ուղղակի եւ ապա իր նախարարների եւ վարչակազմի լույսի ներքո։ Այս իրավիճակը պարտադրում է Ռոբերտ Քոչարյանին (անկախ տված խոստումներից) չթողնել «վարչապետությունը» եւ անձամբ զբաղվել երկրի տնտեսությամբ։ Այսինքն հաճախակի այցելություններ տարբեր մարզեր ու շրջաններ եւ հաճախակի մասնակցություն կառավարության նիստերին, ի տարբերություն Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի։

Միեւնույն ժամանակ, կուզենք հավաստել, որ Ռոբերտ Քոչարյանի համար ՀՀ նախագահի պաշտոնում մնալը ինքնանպատակ չէ։ Ուստի եւ զգուշությունը, որով նա պետք է մոտենա վերոհիշյալ փուլուն հարցերին, պայմանավորված է միայն հստակ ծրագրերի եւ բարեփոխումների առկայության դեպքում։ Մինչ Արմեն Դարբինյանի նշանակումը Ռոբերտ Քոչարյանը ուներ միայն շքախումբ՝ դաշնակներ, ռամկավարներ, երկրապահներ, սոցիալիստներ, գիտաարդյունաբերողներ, այնուհետեւ նրանց միացած նորանոր «ուժեր»։

Ուստի եւ կադրային քաղաքականությունը պետք է դառնա ՀՀ նախագահի առաջիկա ամիսների գործունեության մեխը։ Նա պետք է հզորացնի իր թիկունքը, որպեսզի կարողանա ուժեղ ներկայանալ արտաքին դիվանագիտության ճակատում։

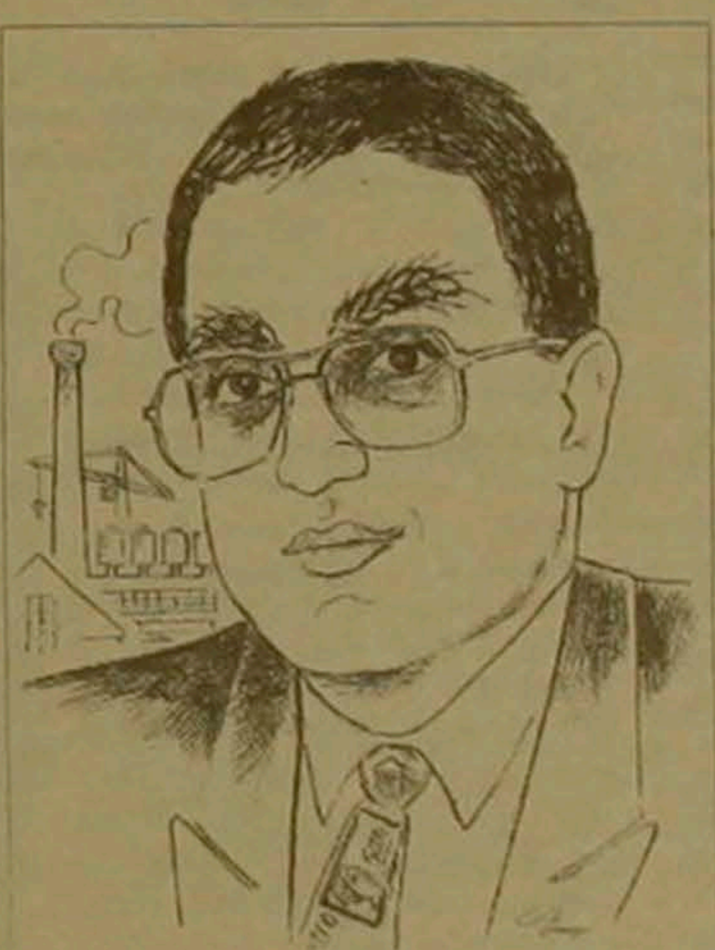

Ռոբերտ Քոչարյանը բազմիցս նշել է, որ իր նախագահ ընտրվելու դեպքում իրականացնելու է ներդրումային խոշոր ծրագրեր ի խթան հայրենական արտադրության (գլխավորապես արդյունաբերության) զարգացման։ Արմեն Դարբինյանը, իբրեւ ՀՀ էկոնոմիկայի եւ ֆինանսների նախարար, ուղղակի շփումներ է ունեցել հատկապես այս խնդրի հետ՝ հաստատելով անհրաժեշտ կապեր ու ձեռք բերելով ոչ պակաս անհրաժեշտ փորձառություն։ Այդ [illegible] ՀՀ նախագահի [illegible] ծրագրերի իրականացման համար վարչապետ Արմեն Դարբինյանը ամենից հարմար թեկնածուներից է։ Նա չպիտի վերափոխի իր աշխատանքը, գործելակերպի սկզբունքները ընդգրկելով էլ ավելի ընդարձակ շրջանակ։ Այս պահին, թեեւ դեռ շատ հստակ կերպով, հենց այս գործոններն են (չի հասցրել վարկաբեկվել, երիտասարդ է, արտաքին հարաբերությունների համար ճկուն է եւ գրավիչ, պետք է որ գործից հասկանա) ՀՀ վարչապետ Արմեն Դարբինյանին բնութագրող գծերը։ Նրա լավը կամ վատը ցույց կտա մոտ ապագան։

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Սփյուռքահայ բարերարները՝ ուսանողներին

Զանգվածային լրատվության տարբեր միջոցներում հաճախակի տեղեկատվություն է լինում հայ անապահով ուսանողների սոցիալական ծանր վիճակը փոքրիշատե թեթեւացնելուն ուղղված սփյուռքահայ բարերարների գործողությունների մասին։ ԵՊՀ-ի միջազգային կապերի գծով պրոռեկտոր, ակադեմիկոս Ռաֆայել Մաթեւոսյանը անդրադառնալով այդ խրախուսելի երեւույթին, ասաց.

– Վերջին 3 տարիների ընթացքում թե համալսարանը, թե սփյուռքի տարբեր բարեգործական կազմակերպություններ զգալի ուշադրություն են հատկացնում մեր բուհի ուսանողների նաեւ սոցիալական, նյութական վիճակին։ Ցավոք, այսօր մեր ուսանողների թվում քիչ չեն անապահով ընտանիքների զավակները, որբ պատանիները, զոհված կամ հաշմված ազատամարտիկների երեխաները։ Վերջին շրջանում մի շարք սփյուռքահայ բարերարներ հիմնադրամներ են ստեղծել հայ ուսանողներին կրթաթոշակներ վճարելու եւ նյութական օգնություն ցույց տալու համար։ Ընդամենը մեկ ամիս առաջ Կալիֆոռնիայի Գլենդեյլի Հայ կրթական միությունից զգալի օժանդակություն ստացանք։ Այդ միությունը 20 համալսարանականների միանվագ կրթաթոշակ հատկացրեց 150-ական դոլար։

Անպայման ուզում եմ նշել նաեւ իրանահայ բարեգործ Գարեգին Փիրզադյանին, որը, դժբախտաբար, անցյալ տարի հեռացավ կյանքից, թողնելով նվիրյալ բարեգործի իր անունը։ Նա անգնահատելի գործ արեց կրթաթոշակի հիմնադրամի ստեղծման մեջ՝ նվիրաբերելով 50000 դոլար։ Պրն Փիրզադյանը նպատակ ուներ կրկնապատկել այդ գումարը, սակայն մահը կիսատ թողեց նրա բոլոր մտադրությունները։ Եվ այդուհանդերձ, 50000 դոլարը կա, մայր բուհի ուսանողները այդ գումարի տոկոսներից կրթաթոշակ են ստանում։ Հիմնադրամը լրացվեց նաեւ Գալուստ եւ Սուլթան Աբգարյանների նվիրաբերած 15000 դոլար դրամագլխով, որի տոկոսներն էլ են ծառայում անապահով, առաջադեմ ուսանողների ուսման վարձը մուծելու եւ կրթաթոշակ հատկացնելու նպատակին։

Բացի այդ, մի շարք սփյուռքահայ կազմակերպություններ, ինչպես օրինակ, Հայ կրթական միությունը, Հայ կրթական հիմնարկությունը, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը եւ այլն, նաեւ մասնավոր բարերարների մի մեծ խումբ պարտավորվել են միանվագ կրթաթոշակ հատկացնել ԵՊՀ-ի անապահով ուսանողներին։ Մենք հնարավորություն ենք ստացել տարեկան միանվագ 150-ական դոլարի օգնություն հատկացնել 30-40 ուսանողների։

Լոս Անջելեսի եւ Սան Ֆրանցիսկոյի հայ պրոֆեսիոնալների միությունը հինգ է ընտրում արժանի ուսանողներին եւ մինչեւ 200-ական դոլարի օգնություն հատկացնում։ Ահա եւս մի նամակ-առաջարկ, որը ստացել ենք օրերս։

Պրն Մաթեւոսյանն ինձ տրամադրեց ԱՄՆ-ից ստացած ուղերձը, որում տեղեկացվում էր, որ ապրիլի 18-20-ը Երեւան կժամանեն Հրանտ Տեր-Սարգսյանը, Ռալֆ Թուֆենկյանը եւ Գալուստ Փախանցյանը (AEFU-ի Հայաստանի նախագծերի խորհրդից)։ Նրանք 150-ական դոլարի միանվագ օգնություն են հատկացնելու լավագույն 40 ուսանողներին, որոնց մինչեւ ապրիլի 18-ը կընտրի համալսարանը։ Այդ ուսանողներից 10-ին կֆինանսավորեն Ռալֆ եւ Սիլվա Թուֆենկյանները, ի հիշատակ իրենց վաղամեռիկ որդու՝ Ռիչարդ Թուֆենկյանի։

Կրթական համակարգը հասարակության այն ոլորտներից է, որ որեւէ կերպ չի կարող ինքն իրեն ապահովել ֆինանսապես եւ ցավալիորեն կախման մեջ է պետական հոգածությունից։ Ահա թե ինչու է առավելագույնս կարեւորվում բարեգործությունը կրթական համակարգում։ Փաստերն ապացուցում են սակայն, որ սփյուռքի մեր բարեկամներն ու հայրենակիցները հայաստանաբնակ մեծահարուստներից ավելի են մտահոգված մեր ազգի մտավորականության հետագա ճակատագրով։ Հուսանք, որ արտասահմանյան բարերարների օրինակը կրթության հանդեպ վարակիչ կլինի տեղացի գործարարների համար։

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

– Գաղտնիք չէ, Ազգային ժողովի դերն ու նշանակությունը վերջին ժամանակներս բավականին նսեմացել է: Ով չի գլանում, բարձրացնում է ԱԺ-ի լուծարման հարցը՝ անտեսելով խորհրդարանի ֆունկցիոնալ դերը և՛ որպես գերագույն ներկայացուցչական մարմնի, և՛ որպես օրենսդիր իշխանության, վերջապես պետության այն միակ ասյանի, որն իր իսկ բնույթով գործոն է քաղաքական զարգացումների համար: Ո՞րն է ճգնաժամի ելքը:

Ճգնաժամ որակումն իր քաղաքական բովանդակությամբ խիստ է. [illegible]

Մյուս կողմից համաձայնենք, որ երեսուն հինգ հիսուն լրագրողներ չեն ինչ-որ լուսաբանում համաժողով...

[illegible]

Այսուհանդերձ, իրոք, Ազգային ժողովին կարող են ներկայացվել որոշակի հնարավորություններ ու դժվարություններ... համար: Սակայն էլ կապված ի պատգամավորական... խորհրդարաններում այս ինստիտուտը օգտագործվում է կարևորագույն հիմնահարցերի շուրջ քաղա[illegible]

[illegible]

ռավարման համակարգը. քաղաքական ուժերը ևս պատրաստ չեն խորհրդարանական ընտրություններին: Այդ մտահոգությունը չունե՛ք:

[illegible]

Ազգային ժողովի արժեզրկումը վտանգավոր է, պետության ու ժողովրդի համար

ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ ԽՈՍՐՈՎ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆՆ իր նախորդ հարցազրույցում («Ազգ», 7 ապրիլի) խոստացել էր ավելի հանգամանորեն անդրադառնալ մեր բոլորակից ՇԱՄԻՐԱՄ ԱՂԱԲԵԿՅԱՆԻ այն հարցերին, որոնք կոչված էին պարզաբանելու խորհրդարանում և «Նոր շուրջը» տիրող իրավիճակը:

ավելի շուտ կարելի է խոսել օրենսդիր մարմնի արդյունավետության հնարավոր բարձրացման մասին: Պետք է արձանագրենք, որ Ազգային ժողովը պետական կառավարման համակարգում սահմանված դերը լիարժեք չի իրականացնում: Բայց եթե փորձենք վերլուծել Ազգային ժողովի օրինաստեղծ գործունեությունը, օրենսդրական դաշտի ձևավորման առումով ընդունված օրենքների քանակը, ապա կտեսնենք է բավականին պատկառելի աշխատանք, որը, մեղմ ասած, արժանի չէ հանդիմանության: Վերջերս հանդիպեցի Ձինաստանի դեսպանության ներկայացուցիչների հետ: Զրույցի ընթացքում պարզվեց, որ Չինաստանում մեկ տարում ընդունում են 118 օրենք: Ընդունվող օրենքների քանակը մեզ մոտ թեև ավելի շատ է, որակը [illegible]

[illegible]

ֆական կարծիք, հասարակական կարծիք ձևավորելու առումով: Երկրորդ՝ երբեմն Ազգային ժողովի որոշ հանձնաժողովներ արտաքին նիստեր չի անցկացրել, չի փորձել տեղում ուսումնասիրել այն օրենքների արդյունքը և ազդեցությունը, որոնք ընդունել է: Բայց ճիշտ է նաև, որ սա տեղում ուսումնասիրելու կարիքն է, արդյո՞ք այդ օրենքը լիարժեք գործում է, արդյո՞ք օրենքը կենսունակ է. [illegible]

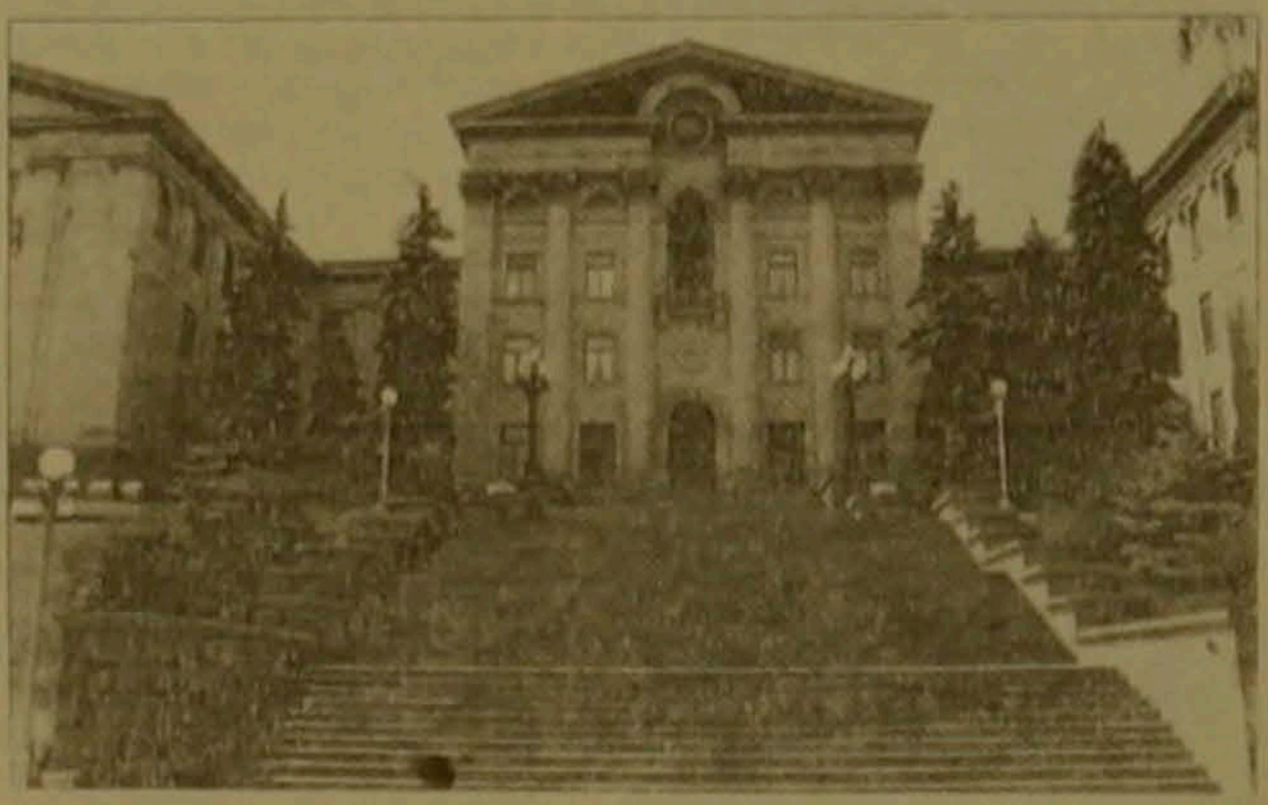

[illegible]

...ում-նաև իշխանության, պետության նկատմամբ: Այս առումով իրավունք չունենք արժեզրկելու գերագույն ներկայացուցչական մարմնի գաղափարը: Ես մեծ վտանգ եմ տեսնում այդ միտումնավոր տրամադրության մեջ:

– Որակելով ԱԺ-ի ներկա վիճակը որպես ճգնաժամ, այնուամենայնիվ, ճշտեմ, խոսքը բարոյահոգեբանական ճգնաժամի մասին է: Նախագահական ընտրությունների ընթացքում ժողովուրդը կարծես բոլորովին մղձավանջը: Ունենալով ընտրյալ առաջնորդ, ժողովուրդը չի կարող խոնարհաբար հանդուրժել հուլիսի 5-ի քաղաքական խաբեությունը: Դա, անշուշտ, գիտակցում է ԱԺ ներկա պատգամավորական կազմը, իրեն օտարված զգալով իր իսկ ընտրազանգվածից: Դուք չե՞ք կարծում, որ կա մի րոպե, որը պետք է լուծում գտնի...

– Իրոք, այս ընտրություններից հետո ստեղծվեց քաղաքական, սոցիալական, բարոյահոգեբանական մի նոր իրավիճակ: Իշխանությունների նկատմամբ հավատի, վստահության նոր ալիք բարձրացավ: Այդ առումով [illegible]

[illegible]

մի նոր փոփոխություն է: Ոչ անել, նորից բարձրացնել Ազգային ժողովի լուծարման հարցը:

Ազգային ժողովի լուծարումը հնարավոր է բացառիկ դեպքերում, և թե խորհրդարանի հետագա գործունեությունը կարող է հանգեցնել քաղաքական ճգնաժամի և վտանգում է պետության անվտանգությունը: Միայն նման դեպքում սահմանադրական այդ նորմը կարելի է և պետք է օգտագործել: Ազգային ժողովի լուծարման խնդիրը կապելով քաղաքական ուժերի հարաբերակցության կամ հարաբերակցության փոփոխման հետ, մենք շատ կհեռացնենք ժողովրդին ժողովրդավարությունից:

– Կարծում եմ, ղեկավարվելով գործող ընտրական օրենքով, վաղաժամ ընտրությունների արդյունքում երբեք էլ կունենանք այսօրվա խորհրդարանի կրկնապատկերը...

– Նախորդ հարցազրույցում արձանագրեցինք, որ ընտրությունների կազմակերպման, ընտրություններին մասնակցելու մի նոր փորձ ենք բերեցինք: Ընտրություններից էլ դուրս եկանք հասունացած թե քաղաքական, թե քաղաքացիական առումով: Փորձը պետք է ստանա իր օրենսդրական հիմնավորումը, ձևավորումն ու ձևակերպումը: Ավելին, նույնիսկ ընտրական օրենսգիրք ընդունելը բավական չէ, որ անմիջապես հաջորդ օրվանից մտածենք ընտրություններ անցկացնելու մասին: Ընտրական օրենսգիրքը պետք է խորապես ուսումնասիրվի ժողովրդի լայն զանգվածների կողմից, որպեսզի մարդիկ իմանան իրենց իրավունքները նախընտրական, հետընտրական, մարզային և այլ համաժողովրդական փուլերում: Եվ միայն այդ դեպքում պետք է պատրաստ լինենք նոր ընտրական օրենսգրքով ղեկավարվելու: Այլապես կհայտնվենք նույն իրավիճակում:

– Չե՞ք գտնում արդյոք, որ նորընտիր նախագահը, պետական կա-

[illegible]

վեն ապագա խորհրդարանական ընտրություններին:

Կան նաև կուսակցություններ, որոնք դեռևս ձևավորվելու լուրջ խնդիրներ ունեն: Եվ ես խորհուրդ կտայի, կոչ կանեի (վերջիվերջո, դա իմ կարծիքն է), որ Ազգային ժողովի նկատմամբ հարցադրումները արվեն քաղաքական առումով զգույշ, շրջահայաց և միշտ միտված դեպի ապագան: Թե ինչ հետևություններ կբերի Ազգային ժողովի հիմնախնդրի արծարծումը: Միայն այսօրվա խնդիր չունենք լուծելու:

– Եվ ապագայի մասին... Խորը տիրապետելով քաղաքական իրադրությանը, ինչպե՞ս եք պատկերացնում Ազգային ժողովի վաղվա օրը քաղաքական զարգացումների ներքո:

Ազգային ժողովի կարևորագույն իրավասությունը մենք [illegible]

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԿԱՊԵՐ

Հայ երեխաները բուժվում են Գերմանիայում

Բազմաբնույթ է Հայաստանի մանկական ֆոնդի գործունեությունը։ Իրականացված ծրագրերից մեկը կոչվում էր «Պատերազմական երեխաներ»։ Միջազգային մանկական ֆոնդի ասոցիացիայի հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա, ՀՀ առողջապահության նախարարության հետ համատեղ, մանկական ֆոնդը որոնում եւ գտնում էր Արցախում, Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում ծանր վիրավորված երեխաների եւ կազմակերպում նրանց բուժումն արտասահմանում։ Այդ ծրագիրն իրականացվում էր 1993 թվականից, գերմանական «Ֆրիդենսդորֆ ինտերնացիոնալ» հասարակական կազմակերպության միջոցով։ Նայած հրազենային վերքերի բարդության աստիճանին, երեխաները Գերմանիայում վիրահատվելուց հետո բուժվում էին երեք ամսից մինչեւ մեկ տարի։

Եթե առաջին տարիներին այդ համագործակցությունը տեղի էր ունենում Մոսկվայի միջոցով, 1996-ին գերմանական վերոհիշյալ կազմակերպությունը ցանկություն հայտնեց ունենալ չմիջնորդավորված կապեր սկզբում Վրաստանի, ապա եւ Հայաստանի մանկական ֆոնդի հետ։ Սկսված բարի գործը շարունակվեց նոր թափով։ Ինչպես պատմում է Հայաստանի մանկական ֆոնդի տնօրեն տիկին Լաուրա Վարդանյանը, տեղում իրենք պատրաստում են լուրջ ու տեւական բուժման կարիք ունեցող երեխաների անհրաժեշտ փաստաթղթերը։ Դա համապատասխան հանձնաժողովի միջոցով։ Հետո Հայաստան է գալիս գերմանացի մասնագետներից բաղկացած հանձնաժողովը, ծանոթանում երեխաների եւ նրանց ընտանիքների հետ՝ պարզելու երեխաների հիվանդությունների պատճառները։

Ծանոթանում ենք նրանցից մի քանիսին։ Երեւանի թիվ 2 գիշերօթիկ դպրոցի սան Արմինե Ոսկանյանի դեմքն ու ձեռքերն այնպես էին այրվել, որ քնում էր աչքերն ու բերանը բաց, վիզը չէր շարժում։ Արդեն մի անգամ վիրահատվել է։ Բժիշկները հուսադրում են, որ երկրորդ վիրահատությունից հետո երեխայի նորմալ տեսքը կվերականգնվի։ Ալավերդցի Արթուր Ծատինյանը տառապում էր կծկավանդակի սկոլիոզով, կուզիկ էր։ Վիրահատությամբ վերացրին կու...

Գերմանիայում, ինչպես պատմեցին մեր երեխաների բուժումը ձրի է, իսկ ահա նախապատրաստական բոլոր աշխատանքները, այդ թվում անհրաժեշտ փաստաթղթերի հետ կապված, ինչպես նաեւ երեխաներին Երեւանից Թբիլիսի հասցնելու ծախսերը հոգում է Հայաստանի մանկական ֆոնդը։ Առաջին տեղում են սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաները։ Գերմանիայում բուժվում են տարբեր հիվանդություններով տառապող երեխաներ, բացառությամբ սրտի, այլի, գլխու...

...դը երեխան աճեց 20 սմ-ով։ Արթուր Գրիգորյանը Գյումրիից, Մարգա Պահրամանյանը եւ Մարինա Բաբայանը Արցախից եւ շատերը վիրահատվեցին ու բուժվեցին Գերմանիայում եւ վերադարձան հայրենիք։ Մի քանի օր առաջ եւս հինգ երեխա մեկնեց այդ երկիր բուժվելու։ Այս ծրագիրը կոչվում է «Առողջ սերունդ»։

...դեղի, բնածին արատներ ունեցողների։ Գերմանացի բարեկամները Հայաստանի մանկական ֆոնդին օգնում են նաեւ նյութապես, մասնավորապես ... ... Ինչպես ասաց տիկին Վարդանյանը, ամեն ինչ արվում է, որ մեր երեխաները դիմավորեն կյանքն ծաղիկ մանկական երջանիկ ժպիտով։

ՌՈՒԲԵՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՄԱԿ-ը մեղադրեց Իրաքին կենսաբանական զենքի ծրագրերը թաքցնելու համար

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Ապրիլի 9-ին ՄԱԿ-ը մեղադրել է Իրաքին կենսաբանական զենքի իր ծրագրերը թաքցնելու համար։ Քննադատությունը հաջորդել է միջազգային դիտորդների կայացրած եզրակացությանը, ըստ որի Իրաքն այդ զենքերի մասին ամբողջական տեղեկություններ չի տրամադրել։ Իրաքի կենսաբանական զենքերի տեխնիկական գնահատումը կատարվել է փորձագետների 18 անդամանոց խմբի կողմից։ Խումբը իր վերջնական եզրակացությունն ուղարկել է ՄԱԿ-ի հատուկ հանձնաժողովի նախագահ Ռիչարդ Բաթլերին, որն իր հերթին այն փոխանցել է ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին։ Եզրակացության քննարկումը ակնկալվում է անցկացնել հաջորդ շաբաթ, երբ Բաթլերը արդեն զեկուցած կլինի վերջին վեց ամիսների ընթացքում Իրաքում զենքի տեսչությունների արդյունքների մասին։

Մեքքայում զոհվել են բազմաթիվ ուխտավորներ

ԱԲՈՒ ԴԱԲԻ, 10 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Հինգշաբթի Մեքքայի Մինա արվարձանում հրդեհի հետեւանքով, պաշտոնական տվյալների համաձայն, 118 մահմեդական ուխտավոր է զոհվել։ Զոհերի մեծ մասը հարավասիական երկրներից են՝ Ինդոնեզիայից, Հնդկաստանից, Պակիստանից, Մալայզիայից։ Մահացել են նաեւ Թուրքիայի մի քանի քաղաքացիներ եւ աֆրիկացիներ։ Հիվանդանոցներ են տեղափոխվել 200-ից ավելի վիրավորներ։ Մինչդեռ անանուն աղբյուրների տվյալներով, զոհերի թիվն արդեն հասել է 150-ի։ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, ողբերգությունը տեղի է ունեցել այն ժամանակ, երբ ուխտագնացների 700-հազարանոց ամբոխը ընթանում էր կամրջով։ Սաուդյան իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչների խոսքերով, խառնաշփոթության են հանգեցրել ուխտավորների անկազմակերպվածությունը եւ անվտանգության հրահանգներին հետեւելուց նրանց հրաժարվելը։ Առաջացած քաոսի հետեւանքով ղժբախտների մի մասը ճզմվել է ամբոխի կողմից, մի մասը ընկղմվել է եղել, մյուսներն էլ ընկել են կամրջից, որի ճաղապատվարը չի դիմացել ճնշմանը։ Համանման վերջին ողբերգությունը Մինայում տեղի էր ունեցել 1994 թվականին։ Այն ժամանակ յարաբաշին կամրջի վրա հրմշտոցից 270 մարդ էր զոհվել։

Ռուսաստանն ու Ղազախստանը կբաժանեն Կասպիցի հատակը

9 ԱՊՐԻԼ, BBC, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ». Ռուսաստանի եւ Ղազախստանի նախագահները երկու երկրների համապատասխան կառույցներին կարգադրեցին ապրիլի 28-ին ստորագրել համաձայնագիր Կասպից ծովի հատակի բաժանման մասին։ Այդ բաժանումը պետք է կատարվի երկրաչափական միջին գծի, այսինքն ափերից հավասարաչափ հեռավորություն ունենալու սկզբունքի հիման վրա։ Այդ մասին հայտարարեց Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը, Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի հետ Մոսկվայում այսօր ունեցած հանդիպումից հետո։ Նազարբաեւի խոսքերով, ծովի մակերեւույթը կմնա ընդհանուր եւ հավասարապես կօգտագործվի ափազանի բոլոր երկրների կողմից։ Սակայն պարզ չէ, թե այդ ծրագրին ինչպես են վերաբերվում մյուս մերձկասպյան երկրները՝ Թուրքմենստանը, Իրանը եւ Ադրբեջանը։

ԻՐԱՆ

Խաթամիի կառավարությունը պաշտպանում է Թեհրանի ձերբակալված քաղաքապետին

ԹԵՀՐԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Իրանում ուժեղանում է Թեհրանի քաղաքապետ Աբբասիի պաշտպանությունը, որը ձերբակալվել է շաբաթ օրը։ Իրանի ներքին գործոց նախարար Նուրին խոր ափսոսանք է հայտնել Թեհրանի քաղաքապետի ձերբակալման առթիվ։ Ըստ BBC ռադիոկայանի, Խաթամիի կառավարությունը հաղորդել է, որ Աբբասիին առաջատար բարենորոգիչներից եւ նախագահի մերձավոր կողմնակիցներից մեկին, շարունակում է համարել քաղաքապետ։ Մի քանի քաղաքական կազմակերպություններ նույնպես հայտարարել են, որ նրա ձերբակալումը նպատակամղված է նախագահ Խաթամիի դիրքերի թուլացմանը։ Իրանի ներքին գործոց նախարարությունը վճռականորեն հանդես է եկել ի պաշտպանություն Թեհրանի քաղաքապետի։ Նա հաղորդել է, որ Աբբասիին կալանավորելը կարող է նվազեցնել ժողովրդի հավատը արդարադատության համակարգի նկատմամբ։

Իրանի պաշտոնաթերթը գրել է, որ քաղաքապետը վեցամսյա հաջողակ գործունեության է ենթարկվել հետախուզության վարչության պաշտոնական ներկայացուցիչների կողմից։ Խաթամիի կառավարությունը արդարադատության մարմիններին նույնպես հայտարարել է, որ շարունակում է Աբբասիին համարել Թեհրանի քաղաքապետ։ Սակայն դատարանը կառավարության անդամներին թույլ չի տվել նրա հետ տեսակցություն ունենալ բանտում։

Նախագահ Խաթամին հանդիպել է Իրանի հոգեւոր առաջնորդ Խամենեիի հետ՝ ստեղծված ճգնաժամից դուրս գալու ուղիների քննարկման համար։ Նախագահի կողմնակիցներն այն կարծիքին են, որ պահպանողականների հիմնական նպատակը հենց Խաթամին է։ Աբբասիին պաշտպանող լրագրերից մեկը հաղորդել է, որ անցյալ տարի նախագահական ընտրություններում պարտություն կրած պահպանողականները ուզում էին «ծեծել» Խաթամիի կառավարությանը։

Թուրքիայի տնտեսության վայրընթացը

Տնտեսական համագործակցության ու զարգացման կազմակերպությունն իր վեցամսյա համաշխարհային տնտեսական տեղեկագրի Թուրքիային հատկացված բաժնում շեշտել է, թե Անկարան պետք է լուրջ բարեփոխումներ կատարի, որպեսզի տնտեսական անկայուն վիճակը անցում ... կայունացման ...

Կազմակերպության տվյալներով Թուրքիան արձանագրել է աճ ... ... ռոյին եւ տնտեսական ... ... է համարվում այս տարվա ընթացքում 100 տոկոսանոց սղաճը մինչեւ 65 տոկոս իջեցնելու թուրքական կառավարության ծրագիրը ընդգծելով, թե սփոփական ... ... մի գոտի է։

ՊՈԶՄԵՐ ...

ՄՈՍԿՎԱ

Կարեն Շահնազարովը «Մոսֆիլմ» կինոկոնցեռնի տնօրեն

ՄՈՍԿՎԱ, 10 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. «Մոսֆիլմ» կինոկոնցեռնի գլխավոր տնօրեն է դարձել հայտնի ռեժիսոր Կարեն Շահնազարովը։ Ինչպես հայտնել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, այս կարեւոր հրաժարողությունը վարպետի կյանքում համընկել է նրա «Լիալուսնի օրը» նոր փիլիսոփայական բանաստեղծական ֆիլմի ռուսաստանյան վարձույթի շուկա դուրս գալու հետ։ Կինոժամապավենը հանդիսատեսներին հրավիրում է եզակի ճամփորդություն կատարել ժամանակի եւ տարածության մեջ, իմաստավորել ժամանակակից իրականության մի քանի կարեւոր տեսանկյուններ։

Ադրբեջանցիները չեն վստահում իրենց դեսպանին

ԲԱՔՈՒ, 10 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. «Եենի Մուսավաթ» թերթը հաղորդում է, որ մոսկվաբնակ ադրբեջանցիները սկսել են ստորագրություններ հավաքել Ռուսաստանում Ադրբեջանի դեսպան Ռամիզ Ռզաեւին ետ կանչելու համար։ Որպես դեսպանին չվստահելու պատճառ նշված է իր պարտականությունները չկատարելը։ Թերթը նշում է, որ Ռուսաստանի իրավապահ մարմինները հետապնդում են Ադրբեջանի քաղաքացիներին, իսկ վերջինիս դեսպանությունը չի կարողանում կազմակերպել իր քաղաքացիների պաշտպանությունը։ Թերթը նաեւ գրել է, որ ժամանակի առումով պատահական չէ Գուլիեւին որպես ձերբակալելու որոշումը եւ Ռամիզ Ռզաեւի մասին հաղորդումների տարածումը։

«Ինտերկապին» վստահում են Եվրոպայում

Հերթական ուղեւորությունից վերադարձան Հայաստանի «Ինտերկապ» բարեգործական կենտրոնի բեռնատարները, որոնք այս անգամ Փոթի նավահանգստից նավերով հասել էին Բուլղարիայի Բուրգաս քաղաքը, այնուհետեւ եղել Ռումինիայում, Հունգարիայում, Ավստրիայում, Գերմանիայում, Ֆրանսիայում, Իտալիայում։ Ինչպես միշտ, հիմնական օգնությունը (մեծաքանակ դեղորայք) տրամադրել է Բավարիայի Նոյե-Ուլմ Կարմիր խաչը, որի նախագահ Զիգֆրիդ Հեսմանսբերգերի հետ բարեկամությունը 5 տարվա պատմություն ունի։ Արդեն երկրորդ տարին է՝ օգտագործված հագուստ եւ դեղորայք է ուղարկում Գերմանիայի Ֆլաղո քաղաքի Կարմիր խաչը, որն այս անգամ կազմակերպեց նաեւ բեռների վճարովի տեղափոխում Հայաստան։ Դրանք տեղ հասցվեցին «Ինտերկապ-Ֆրանսիա» ասոցիացիայի հետ համատեղ աջակցությամբ։ Իսկ Ֆրանսիայի «ՀԱՅ ԵՄ» բարեգործական միության նախագահ Լիլիան Մանուկյանը ժամանակակից գրասեղաններ է ուղարկել Գյումրիի ֆրանսիական բեռնումով դպրոցի համար, որն արդեն հանձնվել է հասցեատիրոջը։

Երրորդ անգամ «Ինտերկապի» հետ Եվրոպա էր մեկնել գյումրեցի խաչքարագործ Գրիգոր Կիրակոսյանը, որի կերտած խաչքարն այս անգամ տեղադրվեց Իտալիայի Բանյակավալլո քաղաքում՝ Ի դեպ, վերջինիս քաղաքապետարանը 1997 թ. հուլիսին պաշտոնապես ընդունել է 1915 թ. հայերի ցեղասպանությունը եւ լայն գործունեություն է ծավալել Իտալիայի կողմից եւս եղեռնը ճանաչելու ուղղությամբ։

Այդ քաղաքից «Գուգարքի կենտրոնական համայնքային» ՊՉ-ի համար անվճար բերվել է Լինոգրաֆ բուժսարքավորում։

Ինչպես տեղեկացրեց «Ինտերկապի» նախագահ Նորայր Զուլոյանը, գործնական կապեր են հաստատվել Շվեդիայի նշանավոր հայ գործարարների հետ, որը եւս հետագայում զգալի նշանակություն կունենա։

Հետաքրքրական է, որ «Ինտերկապ-Ֆրանսիա» ասոցիացիան մայիսից կղեկավարի հայտնի մարմնամարզիկ Ռոբերտ Էմմիյանը, որն այժմ բնակվում է Փարիզում։

Շարունակվում են նաեւ սպորտային կապերը։ Իտալիայի «Եվրասպորտ» մարզատեխնիկական կոնցեռնի հրավերով «Ինտերկապի» ներկայացուցիչների հետ այս տարվա հուլիսին արտասահման կմեկնի Գյումրիի ֆուտբոլի պատանեկան հավաքականը։ Գյումրեցիները կմասնակցեն միջազգային մրցաշարի։

Իսկ ո՞ւմ է հասկացվելու օգնությունը։ Ինչպես միշտ, Լոռու մարզի ու Երեւանի երկրապահ կամավորներին, զինվորական ստորաբաժանումների, Վանաձորի բուժհիմնարկներին, մանկատներին։ Արդեն 12-րդ անգամ «Ինտերկապը» դեղորայք, սնունդ եւ հագուստ կտանի նաեւ Արցախ, ուր գործում է «Ինտերկապ-Ղարաբաղ» մասնաճյուղը։

Մեր հարցին, թե ի՞նչն է հաջողության գրավականը, Ն. Զուլոյանը պատասխանեց.

– Առաջին հերթին վստահությունը։ Մեր գործունեության 8 տարիների ընթացքում մեծ վստահություն ենք ձեռք բերել Եվրոպայում, որն օր-օրի ամրապնդվում է։ Չեմ կարող չնշել նաեւ Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատան, ՀՀ առողջապահության, ՆԳ Լոռու մարզային վարչության աջակցության մասին, որոնց շնորհիվ հեշտանում է բազմաթիվ խնդիրների լուծումը։

ԱՆՆԱ ԱՍԼԱՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՐՎ

Մշակույթ

— Հարգելի պարոն Հարությունյան, Ձեզ շնորհված մրցանակներին այսօր ավելացավ եւս մեկը՝ Հայաստանի Թատերական գործիչների միության «Արտավազդ» մրցանակը: Դուք, որպես գրական, թատերական գործիչ, որպես կատակերգակ ինչպե՞ս եք նայում այդ մրցանակաբաշխությանը, երբ գաղտնիք չէ, որ այսօր Հայաստա-նը մի խուլ անտարբերությամբ դատապարտված են հավերժի անգործության, պետական անուշադրության: Մի՞թե կարելի է շուկայական բոլորի տակ համահարթեցնել թատրոնն ու խաղատները, թատրոնն ու սեղանիկները: Նույն ազատ նախաձեռնությունն է առաջարկվում եւ թատրոնին, եւ... փախչելով նրան: Կարո՞ղ ես, գլուխդ պահիր: Չես կարող, մեղքը քո վիզը է, եղա՞վ:

սի, ստեղծագործողի հոգեւոր ազատությունը, նրանց հայացքների անկաշկանդ դրսեւորումները...

— Այո, ազատությունը լի ու լի տրված է, բայց կաշկանդումներն էլ հենց տեղն են ասել, երկու երնեկ մի տեղ չի լինում:

— Ինչպե՞ս եք նայում կյանք մտած ազատ մամուլի, զանազան անկախ թերթերի, եւ ընդհանրապես խոսքի ազատությանը: Ստեղ-

կարծիքն է, բեմական չափանիշներ իր ընկալումն է, եւ մանավանդ ու այդ բոլոր կտտածքաններով հանդերձ, հենց իր բառապաշարներով ասած ճշմարտության հոտ է գալիս:

Իսկ հետո Նունե Ալեքսանյանը մեջբերում է անում համաժողովրդական ճանաչում ու հարգանք վայելող Վարդուհի Վարդերեսյանի հուզական ելույթից, որպեսզի անձի ցարտես անցնի մեղադրանքի ստ

Ժորա Հարությունյան. Ազատությունը լիուլի է, կաշկանդումներն էլ՝ հետը...

Գրող, դրամատուրգ Ժորա Հարությունյան ՀՀ Արվեստի վաստակավոր գործիչ, ՀՀ Պետական մրցանակի եւ Գ. Սունդուկյանի անվան գրական մրցանակի դափնեկիր, եւ այսօր էլ Հայաստանի Թատերական գործիչների միության «Արտավազդ» մրցանակի դափնեկիր: Նրա անունը հայտնի է ոչ միայն արվեստի ու գրականության բնագավառներում, այլեւ ողջ հանրապետությունում եւ նրա սահմաններից դուրս: Ժորա Հարությունյանի սցենարներով նկարահանվել են «Ոսկե ցլիկ», «Ծրթներկ 4», «Հուշարձան», «Ձախորդ Փանոսը», «Հարսնացուն հյուսիսից», «Խոշոր շահում», «Հրդեհ», «Ղեղասունը խաչմերուկում» ֆիլմերը: Նրա պիեսները՝ «Արսի արաս», «Ծաղիկների աշխարհում», «Հարսնացուն հյուսիսից», «Բախտավոր մարդիկ», «Խաչմերուկ», «Քո վերջին հանգրվանը», «Հունիս էր, արեւ...» եւ այլ կատակերգություններ մեծ հաջողությամբ բեմադրվել եւ բեմական երկար կյանք են ունեցել ոչ միայն մայրաքաղաքային, այլեւ հանրապետության գրեթե բոլոր թատրոններում, ինչպես նաեւ արտասահմանյան բեմերում: Հիշյալ ստեղծագործությունների բեմադրությունները նշանակալից դեր են խաղացել մեր բեմարվեստի զարգացման եւ թատերական կյանքի աշխուժացման շնորհակալ գործում: Ժորա Հարությունյանը Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության փոխնախագահն է եւ նույն միության հիմնադրամի տնօրենը:

նի թատերական կյանքը նկատելի անկում է ապրում:

— Ուզում եմ ասել, որ սա ավելի շատ «նկատելի անկումային» մրցանակ է:

— Դուք առանց կատակի չեք կարող...

— Այո, գաղտնիք չէ, որ մեր թատրոնների ինքնազգացողությունը վատ է, ինքնագործ ստեղծման անպատշաճ վիճակը լավ ծանր է, տեղ-տեղ էլ անհասանելի նույնիսկ հոգեվարքային, բայց ոչ մահացած, ինչպես որ [illegible] մեծ [illegible] եւ գալով նաեւ ներկա [illegible]

[illegible] մեր թատրոնի ոչ միայն [illegible] առաջընթաց ընթացքը [illegible] անցյալը կերտած մեծ երախտավորներին, լեզուն չի զրում կրկնելու Վահրամ Փափազյան, Վաղարշ Վաղարշյան, Վարդան Աճեմյան: Սեղմ ասած դա անբառ մենախոսություն է, ինչ վերաբերում է սույն մրցանակաբաշխության նշանակությանը, իմ կարծիքով դրա կայացումը հույս ու հավատ է, առհավատչյան է հանուն հայոց թատրոնի գոյատեւման, հանուն բեմարվեստի նվիրյալների հանդեպ ունեցած մեծ հարգանքի ու վստահության:

— Դուք հայ թատրոնի մեջ մեծ կյանք ապրած դրամատուրգ եք, Ձեր երկու տասնյակից ավելի բեմադրված պիեսներն ու ֆիլմերը խոսում են այն մասին, որ Դուք պատճառ չունեք դժգոհ լինելու, այսպես ասած՝ Ձեր դրամատուրգիական ճակատագրից: Ինչո՞ւ եք լռել, ինչո՞ւ չեք գրում:

— Խոստովանեմ լինի, ես էլ եմ դժգոհ վերջին շրջանի իմ բեմական լռությունից:

— Ի՞նչն է խանգարում Ձեր գրելուն: Պայմաններ չկա՞ն, գրելու ոգեւորություն չկա՞, նյութ չկա՞, ասելիք չկա՞:

— Ձեր տված հարցն այնքան էլ միամիտ չէ, իհարկե: Եվ հարցի մեջ պարտավորեցնող պահանջ կա նաեւ: Անկեղծ ասած, շատ կուզեի, որ այդ հարցը ինձ տար մեր մշակույթի նախարարությունը, մեր պետական այրերը, որոնց վստահված է մեր հոգեւոր արժեքների, թատրոնի, կինոյի գոյատեւման խնդիրները: Բայց ցավոք, նրանք այնքան էլ հարցասեր չեն: Նրանք բոլոր հարցերին մի պատասխան ունեն՝ շուկայական հարաբերություններ: Բայց դե, թատրոնն ո՞ւր, շուկան ո՞ւր: Էլ չեմ ասում սեւ շուկայի խաբեությունը կողքի [illegible]: Դրամատուրգը գրում է նախ եւ առաջ թատրոնի համար: Իսկ ի՞նչ արժե [illegible] երբ թատրոնները բեմադրելու հնարավորություն չունեն:

Բա էլ բազմահազար հանդիսատեսի մեղքը ո՞ւմ վիզը: Բա էլ շնորհալի թատերական գործիչների մեղքը ո՞ւմ վիզը: Թատրոնը այսօրվա «շուկայում» այն ծեծներեցը չէ, որ կարողանա առեւտրականի պես էժան առնելով, թանկ ծախելով իրեն պահել: Թատրոնը բարդ մարմին է, բազմաճյուղ արվեստների միասնություն մեծ հոգսերի ու ծախսերի կարոտ: Ո՞վ է հոգալու: Թատրոնի հովանավո՞րը: Բավական է: Այսօր բարերար Մանթաշովներ չկան: Եվ ասեմ նաեւ, որ Մանթաշովի ժամանակներում էլ Հայաստանի անկախ Հանրապետություն չկար: Հետեւաբար, մեր մշակույթի, թատրոնի, կինոյի գոյատեւման զարգացման հույսն ու ապավենը, տերն ու պահապանը մեր իշխանությունները պիտի լինեն: Համոզված եմ, որ այդպես է լինելու:

— Հուսալը՝ հուսանք, բայց ի՞նչ անեն իշխանությունները, երբ միջոցներ չկան:

— Որտեղ իշխանություն այնտեղ էլ միջոցներ: Մնում է փնտրել, մնում է ուղղություն տալ այդ միջոցներին: Այնքան վնասակար սխալների կողքին, թող մի օգտակար «սխալ» էլ դա լինի՝ ժողովուրդը կների այդ սխալը: Մեր այդ ե՞րբ է եղել, ո՞ր իշխանությունների օրոք է եղել, որ թատրոնը նյութապես շահավետ լինի պետության գանձարանին: Մինչդեռ ո՞ւմ հայտնի չէ նրա հոգեւոր շահավետությունը, նրա վիթխարի ավանդը մեր ազգային արվեստի պատմության, ստեղծման ու տարածման գործում եւ մանավանդ մեր ժողովրդի ինքնության հաստատող ներկա ու գալիք սերունդին:

— Եվ մանավանդ, երբ պետականորեն խրախուսելի է արվեստագե-

ծագործական առումով դրանք չե՞ն դժվարացրել գրող-դրամատուրգի, երգիծաբանի խոսքաշինության հնարները, ասելիքի անտասելիությունը, ծաղրելու, սուր խոսքի, այսպես ասած՝ պայթուցիկ ազդեցությունը, որոնք նախկինում որոշակի անհասների շնորհն էր միայն:

— Իմ կարծիքով «արգելված պտուղը քաղցր է» ժողովրդական ասացվածքը նախ եւ առաջ վերաբերում էր հենց երգիծանքին, սուր, այրող խոսքին, արգելված ճշմարտություններին, որոնց կարիքը շատերն էին զգում, բայց ասողները քիչ էին: [illegible] գրողները շատ են, խոսքերը քիչ:

Եվ շատ ափսոս, որ շատ-շատերի համար խոսքի համ ու հոտի չափանիշը դարձել է խոսքի անհամությունը, եւ ոչ միայն կենցաղում, այլեւ էկրաններում ու բեմերում:

— «Հարսնացուն հյուսիսից» հայտնի ֆիլմի հեղինակն եք, ելնելով վերնագրային նմանությունից, կարծիք է շրջում, որ «Հարսնացուն Ջերմուկից» ֆիլմի սցենարն էլ եք դուք գրել: Այդ ֆիլմի ստեղծման աշխատանքներին մասնակցե՞լ եք:

— Ոչ, չեմ մասնակցել եւ չէի կարող մասնակցել: Սակայն դառնանք Ձեր նախորդ հարցին մամուլի ազատությանը: Դա մարդու իրավունքների, համոզմունքների բացահայտ դրսեւորման, խաղաղակիրթ կացութաձեւի մեծ երեւույթ է, որն իր խորքում ընդգրկում է նաեւ ազատությունից օգտվելու պարտավորեցնող բարեկրթություն, ազնվություն, հենց որով էլ շահեկան է դառնում մամուլի զանգվածային ներգործությունը, տպագիր խոսքի հանդեպ եղած հավատն ու հարգանքը: Իսկ դրան հասնելու համար, նախ ինքը մամուլի մշակը պետք է ջանա իր ճշմարտությամբ համախոհ դարձնելու իր ընթերցողին, նախ ինքը պետք է երկու հարգալից լինի ոչ միայն իր խոսքի, այլեւ լրատվական այն աղբյուրների նկատմամբ, որոնք վստահելով հաղորդում կամ տպագրում են իր ստորագրած սեւն ու սպիտակը:

Զորօրինակ հենց այս մրցանակի վերաբերող Թատրոնի միջազգային օրվա կապակցությամբ «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթի մարտի 29-ի համարում տպագրվել է Նունե Ալեքսանյանի «Տխուր, անհունորեն տխուր մի տոնակատարության» վերնագիր կրող հոդվածը: Տոնը տխուր էր, թե ուրախ, «շինծու հուզական» էր կամ «թատերական ադաբանդալ» էր, թե մի այլ ձեւ՝ մենք չենք ուզում մտնել նրա գնահատումների խոհանոցը, [illegible] հոդվածագրի սեփական

ռադիոն՝ «Անվերապահորեն կարելի էր համաձայնել Վարդուհի Վարդերեսյանի հետ, եթե այս ոգեւորիչ ելույթին չհաջորդեր մի տհաճ անակնկալ. Մրցանակաբաշխության արդյունքները հայտարարելուց կարճ ժամանակ անց «Արտավազդի» երկու դափնեկիրներն էլ, սկզբում Վարդուհի Վարդերեսյանը, իսկ փոքր ինչ հետո նաեւ Ժորա Հարությունյանը իրենց բրոնզաձույլ արձանիկներով, հեռացան իրենց իսկ մանանաղիտական տոնի հանդիսությունից» — որը նույնն է, թե ասանք փախան: Տխուր մի հարց է ծագում. ինչո՞ւ է Նունե Ալեքսանյանը [illegible] մեջբերում եւ այն էլ մի [illegible]: Պարզ է, որպեսզի համարեցնի հաջորդ տողով ասելու «Կառավարությունն ու առաջադրանք նախագահն այդ դեպքում ո՞ւմ հարգեն եւ ո՞ւմ մեծարեն»:

Ես «հիացած եմ» Նունե Ալեքսանյանի նախագահատեսությամբ եւ կառավարությանը սատար կանգնելու վեհ կեցվածքով, բայց համոզված չեմ, որ կառավարությունը կարոտ էր այդ քծնագին պաշտպանությանը, եւ այն էլ երկու մրցանակակիրներին հանիրավի այպանելու գնով: Այո, միանգամայն հանիրավի, քանզի Նունե Ալեքսանյանի ամենատես աչքը պետք է նկատեր, որ Ժորա Հարությունյանը այդ «տխուր հանդիսությանը» ներկա է եղել սկզբից մինչեւ վերջին պահը, եւ պետք չէր հոդվածը կառուցել «տհաճ անակնկալների» հնարովի դրվագներով: Կամ մի պահ ընդունենք, որ Վարդուհի Վարդերեսյանը «դահլիճը լքել է» ավելի վաղ, քան կկամենար հոդվածագիրը, գուցե պատճառը միանգամայն հարգելի էր: Ինչո՞ւ է դա այդ ձեւ գայթակղել ու գցել Նունե Ալեքսանյան լրագրողին: Մի խոսքով, ծուռ խոսքի ճամփան կարճ է, նույնիսկ խոսքի ամենաազատ սահմաններում:

— Բայց հետաքրքիր է նաեւ, որ Ալեքսանյանը պարզապես վրիպել է կամ Ձեզ շփոթել է մեկ ուրիշի հետ...

— Այդ ինչպե՞ս է, որ բրոնզաձույլ արձանիկները նկատել է, իսկ արձանիկ տանողին, որը շատ ավելի խոշոր է արձանիկից, չի նկատել:

— Նոր պիես գրո՞ւմ եք:

— Այսքանից հետո, ո՞նց չգրես:

— Կատակերգությո՞ւն է:

— Այո, կատակերգություն է, բայց «անհունորեն տխուր...»:

— Ուրեմն ուրախությամբ շնորհավորեմ Ձեր մրցանակը, եւ ցանկանամ ստեղծագործական ուրախ տրամադրություն:

Զրույցը վարեց
[illegible]

ԲԵՄ

Նվագախմբի ղեկավարը նուրբ սեռից էր

Օրերս «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում կայացած համերգը նվիրված էր մայրության եւ գեղեցկության տոնին եւ երաժշտական այդ ներկայացման գլխավոր դերակատարը՝ դիրիժոր, նույն սեռի ներկայացուցիչ Վարդուհի Մինասյանն էր: Ե՛վ Գյումրիի երաժշտա-

կան ուսումնարանը, ե՛ւ Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիան ու ասպիրանտուրան ավարտել է որպես դաշնակահարուհի: Որպես դիրիժոր աշակերտել է հանրապետության ժողովրդական արտիստ Յուրի Դավթյանին: 1997 թվականից Երեւանի սիմֆոնիկ նվագախմբի դիրիժոր է:

Հիշյալ համերգը բացվեց Էդուարդ Միրզոյանի «Տոնական նախերգանքով»: Ապա հնչեց Ալեքսանդր Հարությունյանի ջութակի եւ նվագախմբի համար գրած կոնցերտը: Ջութակի մենանվագով հանդես եկավ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի ջութակահար Մուշեղ Պողոսյանը: Համերգում, որ անցավ մեծ հաջողությամբ, հնչեց նաեւ Սեզար Ֆրանկի սիմֆոնիան:

Մ. Տ.

ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

Քննարկվեց Վահան Թեքեյանի անվան մրցանակի արժանացած ժողովածուն

Վաղեն Ալեքսանյանը բանաստեղծությունների հինգ ժողովածուների հեղինակ է, որոնցից մեկը՝ մանկական բանաստեղծություններ ամփոփող գիրքը, 1992 թվականին արժանացել է Հայաստանի գրողների միության ամենամյա Ստեփան Զորյանի անվան մրցանակի: Իսկ վերջին «Ծանր խաչ» ժողովածուն շահել է Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության Վահան Թեքեյանի անվան մրցանակը:

Ժողովածուում ամփոփված բանաստեղծություններն արտացոլում են ժամանակի պատկերը: Հասարակության հոգսերով շաղախված տողերը գրված են բանաստեղծական տեխնիկայի մեջ: Այն, ինչ երբեմն քերթում է արտացոլել պատմագրությունը՝ կատարում է գրականությունը:

Վերջին տարիների բուռն իրադարձությունները անհետեւանք չեն եղել Վաղեն Ալեքսանյանի համար: Երկրի, ժողովրդի եւ բանաստեղծի ցավը նույնն է, նրանք միասին են կրում «Ծանր խաչը», որը պատմականորեն ու ճակատագրի բերումով բաժին է ընկել իրենց:

Գրողների, գրականագետների եւ ընթերցողների մասնակցությամբ Հայաստանի գրողների տան կլոր սրահում տեղի ունեցավ Վաղեն Ալեքսանյանի «Ծանր խաչ» բանաստեղծությունների ժողովածուի քննարկումը:

Ելույթ ունեցողները՝ արձակագիր Ռ. Նահապետյանը, գրականագետ Ա. Արփինյանը, բանաստեղծներ Ա. Ղազարյանը, Գ. Վարդանյանը, արձակագիր Ռ. Սարուխանյանը եւ ուրիշներ արտահայտեցին գրքի ընթերցումից իրենց ստացած տպավորությունները ու ընկալումները, որոնք հիմնականում դրվատալի էին ու խրախուսող:

Գրքի հեղինակը շնորհակալություն հայտնելով իր ստեղծագործության նկատմամբ ցուցաբերված ուշադրության համար, միաժամանակ խոսեց ստեղծագործական դավանանքի, ներշնչանքի ակունքների մասին:

ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Պելեն հիասթափված է

«Ես կարծում եմ, որ ֆուտբոլի միջազգային ֆեդերացիայի նախագահի պաշտոնում չպետք է համարյա թե ցմահ մնա միեւնույն մարդը: Անհրաժեշտ է ռոտացիա մտցնել, այսինքն այնպես անել, որ համաշխարհային ֆուտբոլը փոխնիփոխ ղեկավարեն բոլոր երկրների ազգային ֆեդերացիաների ներկայացուցիչները», վերջերս հայտարարել է բոլոր ժամանակների լավագույն ֆուտբոլիստ, ներկայումս Բրազիլիայի սպորտի նախարար Պելեն: Նա մեկն էր առաջիններից, ովքեր հանդես են գալիս ՖԻՖԱ-ի արմատական վերափոխման համար: Դրանով իսկ նա առաջացրեց միջազգային ֆեդերացիայի նախագահ, բրազիլացի Ժոաո Ավելանժի դժգոհությունը:

Պելեն ճապոնացի երիտասարդ ֆուտբոլասերների հետ

Պելեն խոստովանել է, որ Աֆրիկայի շատ երկրներ հրապուրիչ առաջարկներ են արել աջակցել իրեն, եթե ինքը հուլիս ամսին դնի իր թեկնածությունը ՖԻՖԱ-ի նախագահի ընտրություններում: «Սակայն ես պետք է լսեի կնոջս կարծիքը. նա խորհուրդ չտվեց դիմել այդ քայլին: Ես մտադիր եմ ավելի մեծ ուշադրություն հատկացնել ձեռնարկչատիրական գործունեությանը եւ ընտանիքիս, որպեսզի չկրկնվի անցյալի դառը փորձը: Ես տանից դուրս էի գալիս, երբ երեխաները «չոչ» էին անում, վերադառնում էի, արդեն պառկում էին: Բրազիլիայում նույնիսկ անեկդոտ էին հորինել: Ես վերադառնում եմ տուն, իսկ տղաս ասում է. «Մայրիկ, տես, Պելեն մեզ հյուր է եկել»:

Պելեն պատմում է, որ շատ է հիասթափվել Ավելանժից, թեեւ [illegible] ի նախագահի պաշտոնի համար պայքարում ընտրարշավի ընթացքում նրա հետ շրջագայել է Աֆրիկայի, Ասիայի եւ Լատինական Ամերիկայի երկրներում: Պելեն ասում է, որ այժմ ֆուտբոլային շատ հարցերում ինքը եւ Ավելանժը տարակարծիք են: Նա մեծ ցավով է հիշում, թե Ավելանժը ինչպիսի համարյա հայրական հոգատարությամբ էր իրեն ասում 1958 թվականի աշխարհի առաջնությունում. «Դու մեծ ֆուտբոլիստ կդառնաս, սակայն սովորիր մեծ մարդ լինել»: «Իսկ ո՞ւր կորավ հենց Ավելանժի մեծությունը իմ նկատմամբ: Ինչո՞ւ է նա այդպես ձգտում մթագնել իմ փառքը»:

Ֆրանսիայում կայանալիք աշխարհի առաջնության խաղերը Պելեին ներկայանում են խիստ լարված, քանի որ մեծ թվով թիմեր պատրաստվածության առումով մոտավորապես նույն մակարդակին են: Պելեն բոլորովին էլ չի առանձնացնում Բրազիլիայի հավաքականին, որը «լավ է ֆուտբոլիստների անհատական խաղով, բայց դեռ չի ստեղծել անհրաժեշտ կոլեկտիվ համագործակցությունը: Խաղացողները չափազանց քիչ ժամանակով են միասին լինում: Եվ դրա մեղավորը ոչ թե մարզիչ Զագալոն է, այլ ֆուտբոլի բրազիլական կոնֆեդերացիայի ղեկավարությունը»:

Պելեն հաստատեց, որ ժամանակավորապես թողնելու է իր պաշտոնը, որպեսզի աշխարհի առաջնության ժամանակ 8 միլիոն դոլար վճարով որպես ֆուտբոլային մեկնաբան աշխատի բրազիլական «Գլոբու» հեռուստաընկերությունում եւ ֆրանսիական TF-1-ում (այս երկուսի համագործակցության ժամանակավոր համաձայնություն է կնքվել): Նա մտադիր է ստեղծել իր ֆինանսական վիճակը, որը ինչ-որ չափով վատացել է նրա նախարարական գործունեության ժամանակամիջոցում: Բարձր պետական պաշտոն զբաղեցնելով նա ստիպված էր հրաժարվել գովազդներին մասնակցելուց, իր գործերը հանձնել ձեռնարկչաշխատական բոլոր գործերը վարելու իրավունքը: Իսկ վերջերս Պելեն հրաժարվեց «Սետրո սպաո» ակումբի ղեկավարի աթոռը զբաղեցնելու առաջարկից, այնտեղ ինքը կարող էր տարվա ընթացքում 30 միլիոն դոլար վաստակել:

Մարզական խանութների մրցավեճը

Երկու տասնամյակ առաջ Ֆրանսիայում հիմնված «Դեկաթլոն» խանութների ցանցը ներկայումս առաջատարի դիրք է զբաղեցնում մարզահանդերձանք եւ ժամանցի պիտույքներ վաճառող խանութների մեջ: 130 «Դեկաթլոն» խանութների տարեկան դրամաշրջանառությունը կազմում է մոտ 9 մլրդ ֆրանկ: Դա կազմում է մարզահանդերձանք վաճառող ֆրանսիական մասնագիտացված բոլոր խանութների ընդհանուր դրամաշրջանառության մոտ մեկ քառորդը: «Դեկաթլոն» խանութների վաճառքի ծավալը գերազանցում է չորս գլխավոր մրցակիցների՝ «Ինտերսպորտի», «Գո սպորտի», «Սպորտ 2000»-ի եւ «Տեկնիկան դյու սպորտի» ընդհանուր դրամաշրջանառությանը:

«Դեկաթլոն»-ի ծավալման դժոխային տեմպերից ընչահեղձ լինելով՝ այսօր մրցակից ֆիրմաները հակահարձակում են սկսել: Վերջերս, մարտի 15-ին, «Պինո-Պրենտան Ռեդուտ» ընկերությունը բացեց մարզահանդերձանքի խանութների սեփական ցանց: «Մեյդ ին սպորտ» անունը կրող այդ կարգի առաջին խանութը բացվեց Փարիզում: Մինչդեռ «Տեկնիկան դյու սպորտը» մտադիր է իր ֆինանսավորման բարելավման նպատակով մուտք գործել բորսա:

Ինչպես նշում է «Գո սպորտի» նախագահ Անդրե Կրեստեն, ներկայում մրցակցությանը դիմանալու համար հարկավոր էր վերանայել ապրանքների տեսականին: Բացի դրանից 300 քառ. մ-ից փոքր մակերես ունեցող եւ անհարմար դիրքում գտնվող խանութները սակավ եկամտաբեր են եւ աստիճանաբար փոխարինվում են 1550 քառ. մ-ից մեծ մակերես ունեցող խոշոր խանութներով: «Դեկաթլոն»-ը հաջողության է հասել հենց վերջիններիս շնորհիվ, որտեղ առաջարկվող ապրանքների տեսականին անհամեմատ հարուստ է: Խոշոր քաղաքների ծայրամասերում բազմաթիվ խանութներ բացելուց հետո «Դեկաթլոն»-ը ներկայումս գրոհ է ձեռնարկել 50 հազարանոց բնակավայրերի վրա: Նույն քայլին է դիմել նաեւ մրցակից «Գո սպորտը»:

Մրցակցության մեջ «Դեկաթլոն»-ի անվիճելի հաջողության պատճառներից մեկը այն է, որ վերջին տարիներին նա վաճառում է նաեւ սեփական մակնիշը կրող ապրանքներ՝ հեծանիվներ, ուսապարկեր, մարզակոշիկներ, բաճկոններ եւ այլն: Այսօր «Դեկաթլոն» խանութների դրամաշրջանառության կեսից ավելին կազմում է սեփական ապրանքը: Մարզահանդերձանքի մասնագետներից մեկը «Էքսպրես» հանդեսի էջերում պարզաբանում է, որ «Դեկաթլոն»-ի մակնիշը կրող ապրանքները արտադրվում են մեծ մասամբ Հարավ-արեւելյան Ասիայում այն նույն գործարաններում, որտեղ արտադրվում է նաեւ հանրահայտ ֆիրմաների մարզահանդերձանքը: «Դեկաթլոն» խանութներում մարզական այդ իրերը վաճառվում են սովորականից էժան գներով, բայց դրանց ինքնարժեքն էլ չափազանց ցածր է, որը խոշոր շահույթներ է բերում «Դեկաթլոն»-ին:

Այս պայմաններում մրցակից «Ինտերսպորտ» խանութների ցանցը փորձում է ներկայանալ որպես «ֆիրմային խանութ»: «Գո սպորտի» ղեկավարությունը եւս կարծում է, որ ֆիրմային ապրանքը այնուամենայնիվ «մնում է անշրջանցելի»: «Գո սպորտ» խանութներում ներկայումս մարզահանդերձանք արտադրող հանրահայտ ֆիրմաների ապրանքը կազմում է վաճառքի ծավալի 20 տոկոսը, մինչդեռ 5 տարի առաջ այն կազմում էր հազիվ 3-4 տոկոս: Սակայն «Գո սպորտը» դեռ երկար ճանապարհ պետք է անցնի «Դեկաթլոն»-ին հասնելու համար: Սեփական ապրանքի վաճառքի շնորհիվ «Դեկաթլոն»-ը կարողանում է հեռուստատեսությամբ գովազդել իրեն, որը սովորաբար չի թույլատրվում խոշոր խանութներին:

Հանրությանն առավել հայտնի դառնալու նպատակով, «Դեկաթլոն»-ի մրցակիցներ «Գո սպորտը» եւ «Ինտերսպորտը» վերջերս սկսել են զբաղվել հովանավորչությամբ: Առաջինը հովանավորում է շաբաթը վերջին TF-1 հեռուստաընկերությամբ հեռարձակվող «Սպորտի պատկեր» հաղորդաշարը, երկրորդը՝ ամեն երեկո «Ֆրանս 2» հեռուստաընկերությամբ հեռարձակվող «Հանուն սպորտի» հաղորդաշարը: Սակայն «Դեկաթլոն»-ը չի զիջում դիրքերը եւ այժմ երազում է Եվրոպայի նվաճման մասին: 80-ական թվականների Գերմանիայում կրած անհաջողություններից հետո, «Դեկաթլոն»-ը վերջերս զգալի հաջողություններ է արձանագրում Իսպանիայում, ինչպես նաեւ Իտալիայում, որտեղ նույնպես խանութներ է բացել:

Պ. Ե.

ՄԱՐՏԱՐՎԵՍՏ

Անդամակցեցին միջազգային ֆեդերացիային

Իտալիայի Կալաֆեր քաղաքում տեղի ունեցավ մուրայ մարզաձեւի միջազգային ֆեդերացիայի հերթական կոնգրեսը, որին մասնակցեցին նաեւ հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Հայկ Ժամկոչյանը եւ մրցավարական խորհրդի նախագահ Հմայակ Թադեւոսյանը: Կոնգրեսում Հայաստանի ֆեդերացիան ճանաչվեց միջազգային ֆեդերացիայի անդամ՝ դառնալով հերթականը այդ կազմակերպության անդամագրված 68-րդ երկիրը: Միջազգային ֆեդերացիայի նախագահն է Թաիլանդի ռազմաօդային ուժերի նախարար, գեներալ Թանչայ Սարիսոմպան: Ասենք, որ մուրայն առաջացել է Թաիլանդում, այն ավելի քան 2-հազարամյա պատմություն ունի:

Ինչպես նշեց պրն Ժամկոչյանը, միջազգային ֆեդերացիայի կանոնակարգի համաձայն, յուրաքանչյուր 5 տարին մեկ անգամ տեղի է ունենում նոր ընդունված ֆեդերացիաների «թագադրում»: Հետաքրքիր է, որ այս անգամ այդ արարողությունը համընկավ միջազգային կազմակերպությանը մեր ֆեդերացիայի անդամագրվելու հետ: «Թագադրությունը» տեղի ունեցավ Միջերկրական ծովի ափին, այն անցավ մեծ հանդիսավորությամբ: Այժմ Հայաստանի ֆեդերացիան կարող է մասնակցել բոլոր միջազգային պաշտոնական մրցումներին: Կոնգրեսի օրերին անցկացվեցին նաեւ մարզչական եւ մրցավարական սեմինար-խորհրդակցություններ:

Շատ հետաքրքիր անցավ նաեւ մուրայի Եվրոպայի անդրանիկ առաջնությունը, որին մասնակցեցին աշխարհամասի մեծ թվով երկրների ներկայացուցիչներ:

ՖՈՐՄՈՒԼԱ-1

Երրորդ փուլից առաջ

Վաղը Բուենոս Այրեսում կանցկացվեն «Ֆորմուլ-1» դասի մեքենաների աշխարհի առաջնության երրորդ փուլի մրցումները: 11 թիմերի ավտոարշավորդները կպայքարեն Արգենտինայի Մեծ մրցանակի համար:

Երկրորդ փուլում, Սան Պաուլոյում անցկացված Բրազիլիայի Մեծ մրցանակի խաղարկության ժամանակ եւս կրկնակի հաղթանակ տարան «Մակլարեն-Մերսեդես»-ի ներկայացուցիչները՝ ֆինն Միկա Հակինենը եւ շոտլանդացի Դեյվիդ Կուլթհարդը: Հետաքրքիր է, որ այս երկու մարզիկները կրկին վստահ առավելության հասան իրենց մրցակիցների նկատմամբ՝ չնայած ավտոսպորտի միջազգային ֆեդերացիան «Մակլարենին» արգելեց օգտագործել արգելակային նոր համակարգը: Սան Պաուլոյում երրորդ տեղը գրավեց աշխարհի կրկնակի չեմպիոն Միխայել Շումախերը (Գերմանիա): «Ֆերարի» թիմի ներկայացուցիչը զգալիորեն զիջեց հաղթողներին:

Երկու փուլից հետո ընդհանուր հաշվարկում առջեւում է Միկա Հակինենը՝ 20 միավոր: Երկրորդ տեղում է Դեյվիդ Կուլթհարդը՝ 12 միավոր, երրորդ տեղում՝ Հայնց-Հարալդ Ֆրենցենը («Ուիլյամս»)՝ 6 միավոր:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Հերթական ռեյտինգ-ցուցակը

Իսպանիայի «Բարսելոնը» շարունակում է է գլխավորել ֆուտբոլային վիճակագրության ու պատմության միջազգային ֆեդերացիայի հրապարակած ակումբային թիմերի ռեյտինգ ցուցակը: Սակայն ուժեղագույնների շարքում նաեւ էական փոփոխություններ կան: Նախորդ ցուցակի համեմատությամբ իր դիրքը զգալիորեն բարելավել է Մոսկվայի «Սպարտակը»: ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում հաջող մրցելույթների շնորհիվ թիմը բարձրացել է 13 աստիճանով: Զգալի է նաեւ Հռոմի «Լացիոյի» առաջխաղացումը:

Ձեզ ենք ներկայացնում առաջին 21 թիմերի ցուցակը: Փակագծում նշված է երկու ամիս առաջ ակումբի գրաված տեղը:

1 (1). Բարսելոնա (Իսպանիա)՝ 364 միավոր, 2 (9). Լացիո (Իտալիա)՝ 318, 3(8). Ռիվեր Պլեյտ (Արգենտինա)՝ 307,5, 4(2). Բորուսիա (Գերմանիա)՝ 306, 5(3). Յուվենտուս (Իտալիա)՝ 294, 6(4). Ինտեր (Իտալիա)՝ 292, 7 (20). Սպարտակ (Ռուսաստան)՝ 249,5, 8(13). Բավարիա (Գերմանիա)՝ 246, 9-10 (5). Պարի Սեն Ժերմեն (Ֆրանսիա)՝ 242, 9-10(12). Պարմա (Իտալիա)՝ 242, 11(11). Պենյարոլ (Ուրուգվայ)՝ 238,5, 12(6). Շալկե-04 (Գերմանիա)՝ 238, 13 (7). Կոլո-Կոլո (Չիլի)՝ 235, 14(15). Գրեմիո (Բրազիլիա)՝ 232,5, 15(16). Բայեր (Գերմանիա)՝ 227, 16(14). Մանչեստր Յունայթեդ (Անգլիա)՝ 226, 17(18). Ստյաուա (Ռումինիա)՝ 223,5, 18(25). Ռեալ (Իսպանիա)՝ 222, 19—21 (9). Մոնակո (Ֆրանսիա)՝ 220, 19-21(23). «Շտուտգարտ» (Գերմանիա)՝ 220, 19-21(22). Լիոն (Ֆրանսիա)՝ 220 միավոր:

Առաջին հարյուրյակում 8-ական թիմեր ունեն Արգենտինան, Գերմանիան եւ Ֆրանսիան, 7՝ Իտալիան, 6-ական՝ Անգլիան եւ Բրազիլիան, 5-ական՝ Իսպանիան եւ Պորտուգալիան:

ՀՈԿԵՅ

Հյուսիսամերիկյան լիգայում

Հոկեյի ազգային միության (NHL) մրցումների 26 թիմերը համարյա ամեն օր խաղեր են անցկացնում: Թիմերի մի մասն արդեն տեղ է ապահովել «փլեյ օֆֆ»-ում, մի քանիսը դեռ պայքարում են այդ իրավունքի համար, մյուսները կորցրել են բոլոր հույսերը: Սակայն համարյա բոլոր թիմերը պայքարում են մինչեւ վերջ:

Վերջին տուրում անցկացված խաղերի արդյունքներն այսպիսին են. «Բոստոն»-«Նյու Յորք Այլենդերս»՝ 4-1, «Կարոլինա»-«Տորոնտո»՝ 5-2, «Դետրոյթ»-«Ֆինիքս»՝ 5-1, «Ֆլորիդա»-«Ֆիլադելֆիա»՝ 3-2, «Օտտավա»-«Պիտսբուրգ»՝ 4-1, «Սենտ Լուիս»-«Չիկագո»՝ 3-2, «Կալգարի»-«Վանկուվեր»՝ 3-6:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
Օրվա հետքով

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

ԱՄՆ-ը 43 դոլար հենց այնպես չի տալիս

Պետք է մինչեւ մայիս ընդունել Մինսկի խմբի առաջարկները

10 ԱՊՐԻԼ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Անցած շաբաթ ԱՄՆ-ի Սենատի արտաքին հարաբերությունների ենթահանձնախումբը հերթական անգամ քննարկեց կասպյան էներգետիկ ծրագիրը եւ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցը: Սենատորները հարցաքննեցին ԱՄՆ-ի փոխպետքարտուղար Սթրոբ Թալբոթին եւ պետքարտուղարի օգնական Ստյուարտ Այզենստատին, որոնք զբաղվում են նախկին խորհրդային հանրապետությունների հարցերով: Ներկա էր նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում ԱՄՆ-ի գլխավոր բանակցող Լին Պասկոն: Սթրոբ Թալբոթը ղարաբաղյան բանակցային գործընթացի համար նպաստավոր համարեց այն հանգամանքը, որ Հայաստանի նորընտիր նախագահը հրաշալի է պատկերացնում Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը: Որ նա եղել է եւ մնում է առաջնորդ Լեռնային Ղարաբաղում: Սենատորներից մեկը զարմանքով հարցրեց, թե ինչպե՞ս կարող է Ղարաբաղը խոչընդոտել բանակցությունները, եթե ընդհանրապես պետություն չէ:

«Առաջընթացը բանակցություններում դժվար է պատկերացնել, եթե հակամարտության երեք կողմերը համաձայն չեն այն հարցում, թե ինչ հիմքի վրա պետք է կառուցվեն դրանք: Ղարաբաղյան բանակցություններում առաջընթացի բանակցության հիմնական պատճառն այն է, որ երկու կողմերի՝ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի կառավարությունները համաձայնել են այդ սկզբունքներին, սակայն Ղարաբաղը մերժել է: Այժմ պետք է սպասել, թե ինչպիսի փոփոխություն կբերի բանակցային գործընթացում Հայաստանի նորընտիր նախագահը», բացատրեց Սթրոբ Թալբոթը, որը գրեթե համոզված է, որ բանակցային գործընթացը դուրս կգա փակուղուց: Սենատի արտաքին հարաբերությունների ենթահանձնախմբի լսումների ժամանակ պարզվեց, որ 1998 թվականի արտաքին հատկացումների օրենքով կովկասյան տարածաշրջանի զարգացման համար նախատեսված 43 մլն դոլարը կարող է հատկացվել միայն այն դեպքում, եթե ղարաբաղյան հակամարտության կողմերը մինչեւ այս տարվա մայիս ամիսը ընդունեն Մինսկի խմբի առաջարկները: Գուցե այս վերջնաժամկե՞տն էր նաեւ ստիպում նախկին նախագահ Տեր-Պետրոսյանին զիջել, որ ժամանակն է ընդունել Մինսկի խմբի առաջարկները:

Ընդլայնվում է հայկական սիգարետների տեսականին

Հայկական ծխախոտի մշակման, արտադրության զարգացման, տեխնոլոգիաների կատարելագործման նպատակով 5-րդ օրն է Երեւանում են գտնվում արտասահմանցի մասնագետներ, որոնք հիմնականում հայ գործարարներ եւ ծխախոտագործության արհեստավարժ մասնագետներ են:

Երեկ «Գրանդ Տոբակո»-ի նիստերի դահլիճում ձեռնարկության տնօրեն Հրանտ Վարդանյանը լրագրողներին ներկայացրեց հյուրերին եւ համառոտ տեղեկացրեց նրանց այս օրերի կատարած աշխատանքները: Հայ գործարարներն իրենց հետ փորձնական Հայաստան են բերել առավել բարձր բուրմունք ունեցող բասմա եւ կատերինա թութունի տեսականի, որն արդեն բաժանվել է հայաստանյան տարբեր շրջաններում: Պրն Վարդանյանը ցավով նկատեց, որ նախկինում արտադրվում էր անորակ ծխախոտ, որի արդյունքում շուկայում սպառողը հրաժարվեց տեղական արտադրանքից: Միաժամանակ գոհունակություն հայտնեց, որ այսօր արդեն իրենց կողմից 40 տոկոսով գրավված է շուկան, իսկ հիմնական նպատակը համարեց ծխախոտագործության զարգացումն ու որակի այնչափ բարձրացումը, որ հետագայում արտահանման եւ նոր շուկաների գրավման ուղղությամբ աշխատանքներ տարվեն:

Հայաստանում ծխախոտագործությամբ զբաղվում են 49 ֆերմերներ, որոնց հետ կնքված են 1000 տոննա ծխախոտ մթերելու պայմանագրեր, իսկ մինչեւ տարեվերջ նախատեսվում է այդ թիվը հասցնել 2000 տոննայի: Պրն Վարդանյանի հավաստմամբ, Հայաստանն ունի ներուժ տարեկան 5-10 հազար տոննա սիգարետ արտադրելու: Իրենց տեսակետն արտահայտելով նաեւ արտասահմանցի գործարարները նշեցին, որ եղել են հայաստանյան տարբեր շրջաններում, առավել դժվարին վիճակում են տեսել Աբովյանը, քանի որ այնտեղ ոչ մի տեսակի ծխախոտի արտադրություն չկա եւ հավաստեցին, որ այդ սիգարետի տեսականին ընդլայնելու ուղղությամբ կարվի հնարավորինը: «Գրանդ Տոբակոյի» տնօրենը նկատեց, որ 40 տոկոս շուկա ունենալով, օգտագործվում է 2-3 հազար տոննա ծխախոտ, որի համար աշխատում է 450-500 մարդ, իսկ 1000 տոննա ծխախոտի տերեւ ստանալու համար պահանջվելու է 1500 մարդ եւ եթե «Գրանդ Տոբակոն» կարողանա հասնել 10 հազար տոննա ծխախոտի աճեցման, ապա կստեղծվեն նաեւ 15 հազար աշխատատեղեր:

«ՀՀ ներմուծվող եւ տեղական արտադրության սիգարետների հաստատագրված վճարների տարբերությունն ընդամենը 1 դրամ է: Որեւէ հարկային արտոնություն կիրառվելո՞ւ է տեղական արտադրանքը խրախուսելու համար», մեր հարցին ի պատասխան պրն Վարդանյանը տեղեկացրեց, որ տարբերությունը նույնիսկ 1 դրամ էլ չէ, այլ հավասարեցված է, նշելով, որ ԱՄՆ-ում եւ Կանադայում արտադրողների եւ ներմուծողների հարկային տարբերությունը կազմում է 300 տոկոս: Նա ընդգծեց, որ աշխարհում չկա մի երկիր, որտեղ ներմուծողի եւ արտադրողի հարկային պայմանները հավասարաչափ դիրքերում լինեն, տեղեկացնելով, որ հարցը ներկայացվելու է կառավարության քննարկմանը, իսկ հետագա արդյունքը կտեղեկացվի մամուլին: Վերջում պրն Վարդանյանը նշեց, որ երկուշաբթի օրվանից շուկան կհամալրվի սիգարետների 18 տեսականիով, իսկ տարեվերջին հավանաբար 25-ով:

ԱՐՍԵՆ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Էմմա, Ստեփան, Ռաֆիկ, Էդիկ, Նելլի, Ռոբերտ, Մանյա, Լյուսյա, Արծվիկ, Ինեսսա, Դիանա, Քրիստինե, Կարլեն, Վիգեն, Սամվել, Զույա, Համիկ, Լաուրա, Ժաննա, Լիաննա Ծաղիկյանները խոր վշտով հայտնում են սիրելի ամուսնու, հոր, եղբոր, պապիկի, հորեղբոր՝

ՇԱՆԹ ՀՄԱՅԱԿԻ ԾԱՂԻԿՅԱՆԻ

մահվան մասին:

Հուղարկավորությունը՝ ապրիլի 11-ին, ժամը 15-ին:

Հասցեն՝ Արշակունյաց 44, բն. 32:

Քաշի նվազեցման նոր ծրագիր

Մեկ ամսում 5-15 կիլոգրամ

Զանգահարել 8(21) 40-70-78 (բջջ.)

Robin Generators RGX3500

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

բենզինով աշխատող միաֆազ էլեկտրագեներատորներ:

☎ 529353

հանախում.	ծանր. hq.	նոմ. hq.	աշխ. ժամ	տարող.
50 Հց	3.0 կվտ	2.5 կվտ	7.1 ժ	13 լ
60 Հց	3.5 կվտ	3.0 կվտ	6.1 ժ	

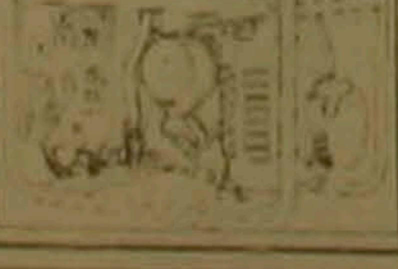

«Հայմամուլ» գործակալությունը

շարունակում է 1998 թ. երկրորդ կիսամյակի Հայաստանի Հանրապետության, Ռուսաստանի Դաշնության եւ ԱՊՀ երկրների թերթերի ու ամսագրերի բաժանորդագրությունը:

Բաժանորդագրվելու համար դիմել Երեւան 10, Հանրապետության հրապարակ կամ Սասունցի Դավիթ 2 (Կայարանամերձ հրապարակ):

Բաժանորդագրվողները թերթերն ու ամսագրերը կարող են ստանալ տանը, աշխատավայրում կամ իրենց ցանկությամբ այլ հասցեով:

Ժամանակին առաքումն ու բարձրակարգ սպասարկումը երաշխավորվում է:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 45-82-00, 45-82-56, 56-79-40

«ՀԱՅՄԱՄՈՒԼ» ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

36x7,5x15 մ չափսերով երկաթե քանդվող անգար, որը կարելի է օգտագործել որպես պահեստ, արտադրամաս, ինչպես նաեւ այլ նպատակներով: Անգարը տեղադրված է Էջմիածնի շրջանի Ջրաշեն գյուղում: Գինը՝ 2000 դոլար:

Հեռախոս **23-41-03, 57-42-46**

աշխատանքի է հրավիրում

գրելու ձիրք ունեցող ուժեղ եւ համարձակ երիտասարդների:

47

ԿՈՇԻԿԻ ԱՐՏԱԴՐԱՄԱՍԻՆ ՀԱՐԿԱՎՈՐ ԵՆ

որակյալ կոշկակարներ, երեսամաս կարողներ, պադոշից տակացու պատրաստող վարպետներ (заготовщики):

Հեռ. 57-26-81

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ Է ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ

համակարգչին եւ անգլերենին գերազանց տիրապետող երիտասարդ օրիորդ, երկու տարվա աշխատանքային փորձով:

Հեռ. 821-40-20-27

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 1998-1999 ուսումնական տարվա ընդունելությունը **մագիստրոսի կոչում** շնորհող հետևյալ ծրագրերով՝

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ

ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Համապատասխան ֆինանսավորման դեպքում ընդունելություն կլինի նաև հետևյալ ծրագրերով՝

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ

Բարձրագույն կրթությունը և անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **մայիսի 8-ը, ժ. 15^{00}**:

Տեղեկությունների համար դիմել՝
Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
Ընդունելության գրասենյակ (19)

Հեռ. 27-16-29

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժին մասնագիտական դասախոսությունների շարք

1998 թվականի ապրիլի 13-ից հոկտեմբերի 9-ը Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հրավիրված դասախոսները կկարդան հետեւյալ դասախոսությունները

- **13 ապրիլ** *Օտարերկրյա ներդրումները գյուղատնտեսության մեջ Կենտրոնական Ասիայում* — Լոուրի Ուայմն
- **17 ապրիլ** *Կենսավիճակագրության դերը հանրային առողջապահության գործընթացում* — Ռենե Ռիս
- **20 ապրիլ** *Սահմանադրության ստեղծումը նախկին Խորհրդային Միությունում* — Բառնըս Ջոնսն
- **27 ապրիլ** *Օրենքի հիմնադրույթները. օրենքի ստեղծումը եւ սահմանադրական ժողովրդավարությունը* — Բառնըս Ջոնսն
- **4 մայիս** *Մարդու իրավունքները եւ քրեական օրենսդրությունը* — Բառնըս Ջոնսն
- **8 մայիս** *Վարքագծային օրինակների օգտագործումը առողջապահական ծրագրերի կազմակերպման մեջ* — Կամինի Շահ
- **11 մայիս** *Ասոցվելու եւ համագործակցելու իրավունքները ու արտոնությունները* — Բառնըս Ջոնսն
- **14 մայիս** *Իրավակիրառու պաշտոնյայի ուսուցումը եւ դաստիարակումը* — Լոուրի Ուայմն
- **18 մայիս** *Դատախազական մարմինների անկախությունը եւ փաստաբանների ինքնավարությունը* — Բառնըս Ջոնսն
- **21 մայիս** *Դատարանները Կենտրոնական Ասիայում եւ բալթյան երկրներում* — Լոուրի Ուայմն
- **5 հունիս** *Համաճարակագիտության դերը հանրային առողջապահության մեջ* — Հարություն Արմենյան
- **17 հունիս** *Շրջակա միջավայրի առողջապահական վիճակը նախկին Խորհրդային Միությունում* — Ջորջ Ցախաք
- **11 սեպտեմբեր** *Հանրային առողջապահության ծրագրի կազմման կարեւոր տարրերը* — Ջեֆի Սամֆերան
- **9 հոկտեմբեր** *Առողջապահության ծրագրի գնահատումը* — Ռոբերտ Սամֆերան

- Դասախոսությունները տեղի կունենան Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում, ժամը 18.30-19.30:
- Դասախոսությունները կտեւեն 25 րոպե, մնացած ժամանակը կտրամադրվի ունկնդիրների կողմից առաջարկվող հարցուպատասխաններին:
- Դասախոսությունները կընթանան անգլերենով, համաժամանակյա հայերեն թարգմանությամբ:
- Մուտքն ազատ է:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

URL://www.aua.am/aua/extens/proflect.htm

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրքերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur):

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. 799. Տպաքանակը 3500. Ստորագրված է տպագրության 10. 04. 1998. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@